

SLOVENSKI LIST

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

NAROVNINA: Za Ameriko in za celo leto 8 arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual No. 032873.

AÑO (Leto) IX.

BUENOS AIRES, 5 DE AGOSTO (AVGUSTA) DE 1938

Núm. (Štev.) 82

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

SPET NOV KORAK K MIRU V EVROPI

V Solunu na Grškem so podpisali prijateljsko pogodbo med Bolgarijo in Balkansko zvezo, ki jo tvorijo: Jugoslavija, Turčija in Grčija in sedaj seveda tudi Bolgarija.

S tem je storjen nadaljni korak balkanske zveze, ki jo je bil zamislil že pokojni kralj Aleksander ter je za istem stremela tudi sedanja Stojadinovičeva vlada in končno dosegla v zunanji politiki nov zaželjeni uspeh.

Tudi za Bolgarijo samo je ta korak velikega pomena, kajti s tem je stopila vojaško in gospodarsko v krog svobodnih držav ter je razrešena pogodbe podpisane v Neuillyu po kateri ni smela imeti več kot 20.000 redne vojske, 10.000 žandarjev in 3.000 policije.

V zbor držav Male antante, ali Balkanske zveze, bi tudi Madžarski zelo konveniralo, pa prvi, da tega ne more napraviti, dokler se ne reši njeno manjšinsko vprašanje. Sicer pa jo bodo politične razmere same v to bodo politične razmere same v to prej ali slej prisilile, če noče postati torišče nemške in italijanske politične in gospodarske ekspanzije.

Malo antanto tvorijo: Jugoslavija, Češkoslovaška in Romunija, Balkansko zvezo pa: Jugoslavija, Grčija, Turčija in sedaj še Bolgarija. Idejni voditelji vseh teh zvez je, kot smo že v začetku povedali, Jugoslavija. Najbrže pa bo sedaj pričela delati tudi na to, da se stvori med Malo antanto in Balkansko zvezo skupno centralno zvezo, kar bi bilo brez dvoma velikega gospodarskega in kulturnega pomena za vso Srednjo Evropo in Balkan, ter obenem odločilen faktor v Evropi.

Vesile vedo, da bo skušala Jugoslavija ustvariti to novo zvezno velesilo v Evropi, in se zato zelo trudi, kako bi jo pridobile na svojo stran in s tem seveda tudi simpatije ostalih držav, ki bi tvorile to zvezo. Nemčija je na vso moč prijazna z Jugoslavijo in prav tako je tudi Italija popolnoma spremenila svojo zunanjo politiko napram njej.

Stojadinovičeva zunanja politika ne želi nasprotstva z nikomur ter želi biti v dobrih odnosih z vsemi sosedmi, a v istem hipu vodi neodvisno zunanjo politiko ter je odločno na strani demokratičnih držav in prav tako seveda tudi vse ostale države, ki tvorijo Malo antanto in Balkansko zvezo.

Češkoslovaška in Turčija imata še posebej poleg gospodarske tudi vojaško pogodbo z sovjetsko Rusijo in Francijo. Vse države pa, ki tvorijo Malo antanto in Balkansko zvezo, so v tesnih gospodarskih in političnih stikih z Anglijo in Francijo.

Nemčija in Italija sta bili napeli vse sile, da bi razbili ali vsaj zrahljali Malo antanto in Balkansko zvezo, pa nista dosegli uspeha. Zato sta se spriznili z mislijo, da bi, če mogoče, ta dva zvezna bloka pridobili na svojo stran, kar bi bilo obenem ureditve fašističnih namenov Nemčije in Italije.

Nemčija ima v načrtu gospodarsko in politično podjarmiti Češkoslovaško, Romunijo in Madžarsko, Jugoslavijo in Bolgarsko pa bi si z Italijo delili, medtem ko bi Grčija in Turčija pripadli k fašističnemu načrtu Italije. Albanija, ki je tudi sestavni del Balkana, pa je že itak gospodarsko in politično odvisna od Italije.

Vsi ti načrti pa bodo splavali po vodi, kajti Jugoslavija predvsem zato ne odklanja prijateljstva in dobrih odnosov z Nemčijo in Italijo, da lahko nemoteno razvija svoj politični in gospodarski program. Nacistična Nemčija ji skuša na vsak način namero preprečiti ter je iz tega razloga posvetila vso pozornost ter moralno in materialno pomoč sudetskimi Nemcem pod češkoslovaško, da

Vojna med Rusijo in Japonsko

DRUGA RUSKO-JAPONSKA VOJNA — SOVJETSKA VOJSKA V SIBIRIJI NEPREMAGLJIVA IN DOBRO PRIPRAVLJENA — ALI BOSTA NEMČIJA IN ITALIJA POMAGALI JAPONSKI? — RUSIJA ZIGRAVA NA DALJNEM VZHODU VELIK POLITIČNI IN GOSPODARSKI BOJ — SOVJETI SO PRIPRAVLJENI TUDI NA VOJNO V EVROPI, DO KATERE PA NAJBRE SE NE BO PRISLO — JAPONCI SPOZNAVAJO NEVARNOST V KATERO SO SE ZAPLETLI — SILOVIT NAPAD SOVJETSKEH ČET NA OBMEJNO JAPONSKO ARMADO

Četudi nenapovedana, kot je danes v navadi, se je na Daljnem vzhodu po mneju mnogih poznavalcev razmer, prišla druga vojna med Rusijo in Japonsko.

Kot je gotovo našim čitateljem znano, se je vršila leta 1904-1905 vojna med Rusijo in Japonsko, pri kateri so bili poraženi Rusi. Tega poraza niso Rusi nikoli pozabili, ki je bil res poniževalen za njihov prestiž doma in v tujini, ker je izgubila vojno z majhno in neznatno Japonsko. Vlada pa je vojnega duha tudi Japoncem, ki so dokazali svojemu narodu in tujini, da so močni. Zato so se skrbno pripravljali za druge prilike.

Medtem pa je prišlo v Rusiji do velikih notranjih sprememb. Danes je sovjetska Rusija brez dvoma ena najbolje organiziranih držav na svetu, ki se ji posamezno nobena država ne mara zameriti in tako tudi Japonska ne, a računata, da ji bosta sedaj, ko se je tako nerodno zapletla v nevaren položaj s Kitajsko in Rusijo, Nemčija in Italija, ki sta njeni vojaški zaveznici, prihiteli na pomoč. Vendar se nam zdi, da se je Japonska to pot zelo vtela, kajti za vojno nista dovolj pripravljene niti Nemčija niti Italija, ki se zadnja po afriški aventuri bori z velikimi finančnimi težavami.

Ko je Japonska napadla Kitajsko, ni računala na tako odločen odpor. Japonski vojaški krogi so že davnej spoznali, da so vojno s Kitajsko izgubili, kajti narod prej idejno in politično razsepljen, se je v skupni nevarnosti združil. In tega Japonci niso predvidevali.

Na Japonskem so tudi računali, da bo Rusija takoj posegla v boj, ker se bo bala, da bi izgubila Kitajsko v žrelo japonskemu imperiju, ki bi se s tem le še bolj ojačilo ter povzročilo resno nevarnost za Sovjete. A tega Rusija ni storila, marveč je povsem mirno čakala, da dogodki sami dozorejo. Japoncem v zadnjem upanju ni kazalo drugega kot da izzivajo Rusijo tes tem pritegnejo v vojno tudi svoji zaveznici, a kot smo že prej povedali, bo težko kaj.

Moskovska vlada je izjavila, da ne

s tem, če že ne zaneti vojnega požara v Evropi, vsaj na Madžarskem obdrži postojanko, od koder bi pod krinko manjšinskega vprašanja (ki kot drugod tudi na Madžarskem obstoja in bi se ga dalo na miren način rešiti, če bi bilo dovolj dobre volje povsod) s hujskanjem širila svoje nacistične ideje.

Isto politično in vojaško oporišče in z istim namenom kot Nemčija na Madžarskem za Srednjo Evropo, skuša Italija obdržati pa v Albaniji za ekspanzijo na Balkanu. In ker je Jugoslavija politično in gospodarsko križišče obeh fašističnih držav, Nemčije in Italije, je treba s tega stališča tolmačiti njeno politiko napram Nemčiji in Italiji, ter obratno.

Zmagal pa bo brezdvoma v kljub vsem zaprekam demokratični duh v smislu socialne pravičnosti v vseh državah Male antante in Balkanske zveze, ki jih idejno vodi ter jim načeluje Jugoslavija. In smemo upravičeno trditi, da znači pogodba podpisana te dni v Solunu na Grškem, nov korak k miru in sožitju ter splošnemu napredku evropskih narodov, kar more tudi nas izseljence samo veseliti.

zeli vojne, da pa so Sovjeti odločno na tem, da branijo svojo domovino pred kakršnim koli sovražnikom. De laveci in kmetje so izjavili, da so pripravljeno iti v boj, kakor hitro bo potreba in je domovina v nevarnosti.

Ta izjava moskovske vlade in pa zadržanje ruskega ljudstva, je napravilo pomemben vtis v vseh demokratičnih državah, kajti če Rusija noče vojne je s tem obenem jamstvo, da nima namena nikogar napasti, ter ne želi spravljeni v neprijeten položaj svojih zaveznice, če pa bi bila sama napadena, tedaj ji morajo po pogodbi takoj prihiteti na pomoč njene vojaške zaveznice in s tem bi bila vojna v Evropi zanetena, ki bi nikakor ne iztekla ugodno za fašistične države. Zato ima Rusija sedaj naravnost sijajno priliko, da obračuna na Daljnem vzhodu z Japonci ter se maščuje za nepozabljeno ponižanje v prvi vojni z Japonci, obenem pa izzigra na Daljnem vzhodu tudi svojo politično misijo, kajti Kitajski narod si bo zapomnil prijatelja v največji sili, kar bo pripomoglo do političnega in gospodarskega zblizanja med obema narodoma, česar Rusija v prvi vrsti želi. Če bi bila Rusija, kot so nekateri pričakovali, takoj izdatno priskočila na pomoč Kitajski, bi se ista ne bila notranje zedinila, ker bi ne čutila potrebe ter bi Sovjeti trpeli dvakratno izgubo: prvič ker bise zapletli po nepotrebnem v vojno z Japonsko ter bi s tem tudi v zunanem političnem pogledu trpeli, če že ne povzročili vojno; drugič pa zato, ker bi Rusija v tem slučaju na Kitajskem ničesar ne pridobila.

Večkrat smo že poročali, da ima Rusija v Sibiriji popolnoma samostojno dobro oboroženo armado, ki v

vseh ozirih visoko nadkriljuje japonsko vojsko. Poleg tega pa je treba vpoštevati, da je sovjetska armada tam vzgojena in torej popolnoma pozna teritorij ter je priučena mrzli klimi, čemur Japonci niso.

Vojaški strokovnjaki trdijo, da bi sovjeti lahko brez velikih težkoč popolnoma pregnali Japonce iz Mandžurije ter jim ves imperij zamajali v temeljih, a da tega ne bodo storili, iz razlogov, kot smo jih glede Kitajske že prej navedli in pa zato ne, ker hočejo biti previdni glede Evrope, kajti glavna nevarnost ji preti od tam, iz Nemčije, in mora paziti, da ne bo brez potrebe silila v ospredje, posebno ker Rusija v Evropi ne išče posebnih trgovskih interesov, kot npr. primer Francija in Anglija, ki sta jih prisiljeni pred fašističnimi režimi braniti, a bi nič ne rekli, posebno Anglija ne, če bi mogli poslati koga drugega po kostanj v žerjavico.

Zato po vsej priliki rusko-japonska vojska ne bo imela večjega pomena in odmeva v Evropi, marveč se bo povsem samostojno odigrala na Daljnem vzhodu, ki pa bo Japonce gospodarsko popolnoma zlomila, s čimer bo odstranjena velika fašistična nevarnost ne samo za Sovjete, marveč še bolj za Kitajce in Združene države.

Kot poročajo so te dni sovjetske čete na neprestano izzivanje od strani japonskih čet, silovito napadle japonsko obmejno armado v Cheng-Ku-Feng in v Sha-Tsao-Ping ter jo skoro popolnoma uničile, dasi so tudi sami trpeli precejšnje izgube, mrtvih in ranjenih. Japonci že spoznavajo nevarnost položaja ter mnenje svojih zaveznice, zato bi radi sklenili mir in so v tem smislu že pričeli z diplomatskimi razgovori z Rusijo.

Papež je ožigosal nacizem in fašizem

Veliko pozornost je vzbudilo po vsem svetu, ko je papež v svojem govoru, ki ga je držal pred zbranimi učenci za Propagando zvestobe katoliški cerkvi zbranim iz vsega sveta in skoro vseh narodnosti, energično ožigosal nacizem in fašizem.

Papež je med drugim dejal: Katoliška akcija je katoliško življenje. Katoliško življenje pomeni aktivni napredek vzajemne pomoči po božjem zakonu, ki napolni božje milosti naše življenje ter je zato božje. Drugače katoličani ne moremo misliti in to mišljenje ni nacistično in nacionalistično niti separatistično, ker nismo ničesar ločiti od naše skupne družine. Je pa brez dvoma, da razisen in nacionalizem postavljata barike med enim in drugim človekom ter med enim in drugim narodom. Vendar je ena sama, velika in universalna rasa. Pri tem pa ne mislimo, da ni prostora za različne rase in narode, četudi bi bili še tako specializirani. Vprašamo pa se, zakaj je nesrečna Italija čutila potrebo posnemati Nemčijo. Kdor dela proti papežu umrje, je končan.

Mussolini je drugi dan odgovoril papežu: Noi tiremo diritto. Mi streplamo naravnost, in smo se odločili, da bomo našo raso popolnoma očistili tuje krvne primesi. Je pa absurdno trditi, da smo to idejo dobili iz Nemčije.

Sedaj je pa res zanimivo, kako bo Mussolini to zadevo rešil. Židov je

menda v Italiji samo kakih štirideset tisoč in še ti so popolnoma asimilirani in tudi krvno pomešani, tako, da jih bo v kljub malemu številu težko povsem izčistiti. Po drugi strani pa z gleda, vsaj na zunaj, da so Italijani iz nizke Italije mnogo bolj slični Črnecem kot pa Arijeem. Morda pa tudi te namerava odposlati v svoj afriški "imperij", da bodo napravili prostor čistokrvnim Italijanom oziroma Arijeem, kajti Slovani tudi spadamo k tej rasi, a se v svoji skromnosti lepo zahvalimo za tako "slavno in visoko" žlahto, kot so Italijani in Nemci. Po drugi strani pa da misliti tudi, kaj neki mislijo o svojem velikem pokrovitelju Arabci, ki pripadajo islamski veri in spadajo k rasi Semitov. Morda pa smatra Mussolini poleg Črncev v Afriki tudi Arabce za tako omejene, da ne bodo razumeli njegove lisičje politike? Mrda, a mi tega ne verjamemo. Sicer pa posebno nas Primorce veseli, da bodo poleg nas tudi drugi spoznali, kaj je pravzaprav v bistvu fašizem. Čimprej bo prišlo spoznanje tudi pri Italijanih samih, četudi zaenkrat samo pri katoličanih, bodo že prišli prej ali slej na vrsto tudi fašisti sami, tem prej bo prišla rešitev in svoboda vsem.

Vse z gleda, da bodo poleg socialistov in komunistov, ki že delujejo v inozemstvu, stopili v skupno borbo proti fašizmu tudi katoličani.

Če pogledamo malo po katoliškem

Grški minister Metaksas, ki je z bolgarskim zunanjim ministrom podpisal v Solunu vstop Bolgarije v Balkanski sporazum

RAZNE VESTI

Pri procesu v Madridu, ki se je pričel 18. junija, se je te dni končal ter je bilo izmed 195 obtožencev 23 obsojenih na smrt, med njimi 3 ženske, 11 na 30 let prisilnega dela, med njimi 1 ženska, 6 na 25 let prisilnega dela, 49 od 2 do 22 let, 48 na 6 let in 1 dan, 21 obtožencev pa je bilo oproščenih.

V Rangoonu je prišlo med mohamedanci in budisti do hudega boja, pri katerem je bilo 67 mrtvih 420 pa ranjenih.

Ernest Flieschmann, oziroma Otto Berg in bivši policijski podnačelnik v Boliviji, bo izgnan. Bolivajska vlada ga sumi izdajstva.

V Brazilu nameravajo po zgledu Italije uvesti samski davek. Od teh davkov bi dobivale podporo družine z mnogimi otroci.

V Banko di Napoli v New Yorku so te dni vdrli štirje našemljeni moški, ustrahovali 14 klientov in 6 uradnikov, se nato polastili čez 50.000 dolarjev ter izginili.

Višje angleško poveljstvo v Palestini je potrdilo smrtno obsodbo nad Židom Schyartzem, ki je v Atlitu umoril arabskega policaja.

V glavnem mestu otoka Krete na Grškem je prejšnji teden izbruhnila revolucija, katero so za vladne čete po nekaj urah zadušile. Voditelji revolucije so bili: bivši minister Mitsotakis, bivši župan Montakis in politik Madjangelis.

Da bo posredoval med češkoslovaško vlado in sudetskimi Nemci, je prišel v sredo popoldne v Prago lord Runciman. Pogajanja so se začela v petek.

svetu, vidimo, da je katoličanstvo zelo razdvojeno. Večina je šla proti volji svojih višjih poglavarjev na levo in je odločna proti fašizmu. Po papeževem govoru pa sklepamo, da so se tudi na vrhu odločili potegniti z ljudstvom. Saj je pa tudi že skrajni čas, če že ni morda prepozno.

"Regime fascista", ki izhaja v Cremoni in je last Farinaccija, ki je prvi dal inicijativo in začel kampanjo proti Židom, piše, da je najbolje, če se papež kar lepo vda v usodo, kajti fašistični režim da ni nikoli odstopil od korakov, ki jih je kadarkoli podvzel ter da tudi to pot ne bo. Papež pa da se je kar na lepem znašel na strani nasprotnikov fašizma, da pa se zelo moti, če misli, da bo katoliške Italijane, ki so navdahnjeni fašističnega duha, potegnil za seboj.

Argentinske vesti

Pozor čitatelji!

Danes smo pričeli z MLADINSKIM KOTIČKOM, katerega vemo, da se bodo razveselili vsi prijatelji naših otrok. Prosimo Vas torej, da nam pomagata s tem, da pokažete ta kотиček Vašim ljubljencem. Tistim pa, ki ne znajo še naše besede čitati, boste napravili največjo dobroto, če jim kar sami prečitate ter jih naučite našega jezika.

Tisti, ki imate voljo nam pomagati, ste naproseni, da ne zamudite časa, ampak nam čimprej pošljite svoj prispevek, za kar vam v našem in v imenu naše mladine izrekamo že naprej našo pristržno zahvalo.

Uredništvo.

klie.

Kdor je že bil tukaj, se bo lahko brez posebnega dovoljenja vrnil v dve leti, potem pa mu vse pravice zapadejo.

Oblasti utemeljujejo ta dekret s tem, da bi se z novimi priseljenci, ki jih slabe razmere v Evropi silijo ven, lahko ogrožal socialni položaj argentinskega delavstva, posebno v industriji in drugih obrtnih strokah. Pospeševalo se bo samo priseljevanje poljedelcev.

Kaj misli glede novega dekreta večina argentinskih listov, smo mi v eni prejšnjih števil pisali in s katerim smo se v glavnem tudi mi strinjali, vendar bomo o tem vprašanje še posebej pisali.

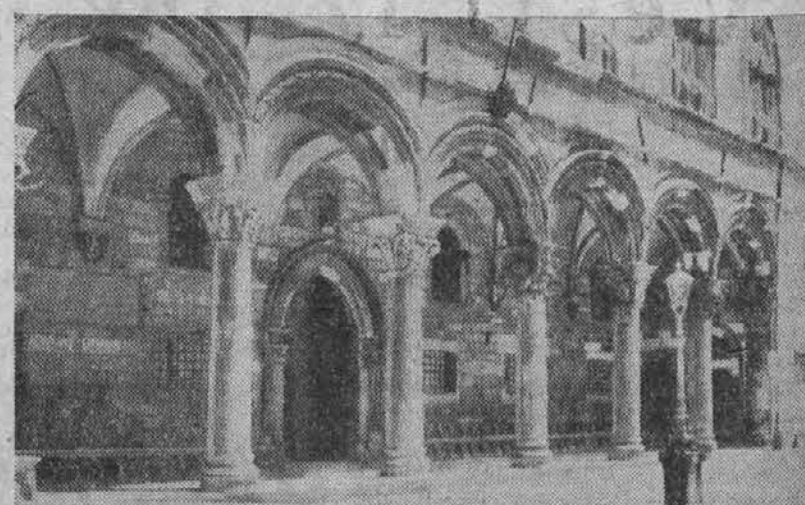
Kve gosp. Izrastov, zastopnik Antijohije, gosp. Aburru ter zastopnik

DRŽAVA NAMERAVA KUPITI ŽELEZNICE

Že pod prejšnjim predsednikom se je vlada bavila z mislijo in tudi v parlamentu se je že debatiralo, da bi kupila cordobsko centralno ter transandinsko železnico. Ta zadeva bo v sredo ponovno prišla v poslanski zbornici na dnevni red.

VELIKANSKI POŽAR

Iz nepojasnjenega vzroka je nastal v torek ob 5 zjutraj v hiši št. 1224, ulice Bm. Mitre, velik požar, ki je popolnoma uničil delavnico za ženske klobuke, kakor tudi vso opremo, ki se je v nji nahajala. Gospodar te delavnice čeni škodo na 80.000 pesov. Ta požar bi pa kmalu zahteval tudi človeške žrtve. V ozadju delavnice je stanoval gospodar delavnice.

Dubrovnik; mesto pisateljev, pesnikov in turistov

AVTOMOBILSKA NESREČA

V nedeljo so napravili po koloniji Valencia, v provinci Cordobi zlet dr. Guzman Castillo Odena, dr. Amado Soza, dr. Diego Ucana Colodrero, Noemi Sabert ter Colodrerova soproga Totona. Avtomobil je z veliko naglico vozil a vodil ga je Soza. Radi slabe poti in prenagle vožnje ni imel vodnik avtomobila v popolni oblasti. Tako je nesreča hotela, da je avto z vso silo priletel v mostnice, se prekučnil in zdrknil 17 metrov v globčino. Pri tem je bil dr. Soza zadet v čelo tako težko, da je na mestu izdihnil. Dr. Colodrero se kmetje, ki so prihitali ponesrečenec na pomoč sicer izvlekli še živega, a je tudi on čez kako uro izdihnil. Izvlekli so tudi težko ranjenega dr. Odeno, ki so ga nemudoma odpeljali v bolnišnico José U. Vidal, a je njegovo stanje kritično. Obe ženski pa sta zadobili le male poškodbe.

NOVI PRISELJENCI

V prvih 6 mesecih tekočega leta je prispelo čez lužo 27.567 oseb. V prvem razredu se je pripeljalo 5.840 oseb, od katerih so večinoma Angleži, ki niso prišli iskat dela, ampak so prišli po trgovskih opravilih. Tem slede Nemci, potem Francozi, Italijani, Španci i. t. d. V tretjem razredu pa je dospelo v tem času 21.636 potnikov. Med njimi, kakor vsako leto, največ Poljakov, namreč 7.741. Tem slede Italijani, katerih število povečajo naši rojaki, nato pridejo Španci, Nemci, Portugalsci i. t. d. Jugoslovani naštevata statistika prav majhno število, namreč samo 389 oseb.

Z LETALOM PO "PTIČKA"

Zadnjih smo že pisali, da je An-

drés Martinez Lopez, računovodja v španski banki Rio de la Plata v San Juanu izmaknil v tej banki 250.000 pesičkov in pobegnil v Brazil, kjer so ga tamošnje oblasti prijele. Kakor je znano je njegov zagovornik protestiral, da bi se ga izročilo argentinskim oblastem in je celo zahteval, da se mu mora denar, ki ga je brazilska policija pri njem zaplenila, vrniti. Stvar je bila precej kočljiva in argentinska policija ni vedela kaj ukreniti. Te dni pa je brazilska oblast sporočila, da je Lopez v Brazilu "nezaželen" in bo radi tega izgnan. Z ozirom na to se je v ponedeljek z letalom odpeljal v Paso de los Libres, komisar Alemán, da ga sprejme in pripelje v Argentino, kjer bo prišel pred sodišče.

NA KATERE ŽENSKJE JE MISLIL V JEČI

José Alejandro Moreira, ki je bil šest let po nedolžnem v ječi, je dejal, da je vse dolge noči sanjal o svoji vasi in o svojih domačih. Ko so ga radovedni časnikarji vprašali, na katere žensko je v ječi največ mislil, je dejal da na svojo mater. Časnikarji pa so le silili v njega, če ni morda še na katero drugo žensko še več mislil. V svoji poštenosti ni niti slutil, da bi radi napravili iz njegove izjave "ljubezensko afero", ki bi bila spet nova senzacija za ukaželjne čitatelje, kot so napravili iz arabkinje Tamine in brivca Piorna. Zato je Moreira, v svojo lastno "škodo in neslavo", trdovratno vztrajal, da ni mislil na nobeno drugo žensko kot na svojo mater. In ko mu le niso dali miru je vendar priznal, da je mislil tudi na svoje — sestre.

Dr. Izidor Cankar, jugoslov. minister

Minister dr. Izidor Cankar odpotoval v Brazil

V torek zvečer se je vkrcal na parnik "Cap Arcona", naš tukajšnji poslanik, gosp. dr. Izidor Cankar ter se odpeljal v Brazil, da preda svoja poverljiva pisma predsedniku brazilske republike gosp. dr. Vargasu. Gosp. dr. Izidor Cankar bo tedaj zastopal kot polnomočni minister in izredni poslanik Jugoslavijo in njene interese tudi pred brazilsko vlado.

Na ladji so posetili gosp. ministra razni ugledni člani jugoslovanske kolonije in mu želeli srečno pot.

Dr. Getulio Vargas, predsednik Brazila

Priseljevanje v Argentino

Oblasti so te dni izdale poseben dekret glede priseljevanja v Argentino z ozirom na socialne, kulturne in gospodarske zadeve, kot zatrjujejo.

Kdorkoli, ki ni argentinski državljan, ki bo hotel stopiti na argentinska tla, se bo moral javiti na priseljenjskem ravnateljstvu (Dirección de Inmigración), kjer bodo pregledali potne liste, v kake svrhe so bili izdani, uradniki notranjega, zunanjega in poljedelskega ministrstva. Uradniki bodo morali natančno poročati uradu, iz kakšnega razloga je vsak potnik prišel v deželo.

Turisti ne bodo mogli ostati več časa v Argentini nego tri mesece.

Dirección de Inmigración bo lahko brez posebnega dovoljenja, to je kot doslej, izdalo dovoljenje za prihod v Argentino naslednjim:

Starši bodo lahko poklicali svoje otroke in vnuke, mož ženo in obratno, a morajo živeti, tisti ki vpokličejo, v deželi najmanj dve leti. Lahko vpokliče tudi fant nevesto. Dovoljenje dobijo tudi teatralni igralci, specializirani delavci in poljedelci, ki pa morajo vsi imeti od koga vpo-

grške pravoslavne vere, gosp. Konstantinov.

HRIPA SE JE RAZPASLA

Ta bolezen, ki kaj rada razsaja vsako leto, posebno, kadar se vreme prenežno izpreminja, je začela razsajati med prebivalstvom. Seveda tudi nam ne prizanaša, ter je v mnogih hišah obolela kar cela družina. Ta bolezen pa ne napada samo v Buenos Airesu, ampak tudi v provinci. V Bragadu in San Nicolasu je obolelo veliko otrok in šolarjev, radi česar je dala zdravstvena oblast šole zapreti za 8 dni. Razen otrok je na hripi v teh mestih obolelo tudi več odraslih.

PROSLAVA OBLETNICE PRAVOSLAVNE CERKVE

V nedeljo se je vršila v tukajšnji ruski cerkvi, ulica Brasil 315, velika proslava in svečani cerkveni obred, v spomin na 950 letnico, ko se je dalo rusko ljudstvo krstiti in 50 letnico ustanovitve pravoslavne vere tukaj v Argentini. Ceremoniji so prisostvovali tudi zastopniki drugih cerkva, zastopnik vlade in zunanjega ministrstva. Nadalje zastopniki Bolgarije, Grčije, Jugoslavije in Romunije ter mnogobrojno občinstvo. Pri tej svečanosti so govorili od ruske cer-

Tito Tosti s svojo družino, obstoječo iz 4 oseb ter Pierina Verona, žena tamošnjega delavca. Ker je bilo še zgodaj so se nahajali še v posteljah ter jih je ogenj presenetil. Ker je bil vsak izhod zaprt, so bili v nevarnosti, da zgorijo ali pa se zadušijo, a se je posrečilo gasilecem priti po strehah drugih hiš do njih in jih enega za drugim izvleči iz obupnega položaja. Ogenj se je šele po 7 uri posrečilo toliko omejit, da ni bilo več nevarnosti za bližnja poslopja. Po malem pa je gorelo še skoro do poldne.

PROMETNA NESREČA

Ko je hotel preko ceste, da bi vstopil v tramvaj na ulici Paseo Colón in Belgrano, 60 letni Giovanni de Nardi, je privozil zasebni avto, ki je moža podrl ter ga tako močno poškodoval, da je čez nekaj ur izdihnil. Rudolfa Berutiija, ki je vodil avto so prijeli.

Naznanjam da sem otvoril

GOSTILNO

"LA ESTRELLA"

kjer boste v vseh ozirih dobro postreženi z dobro domačo hrano in dobrim vinom.

Cene zmerne.

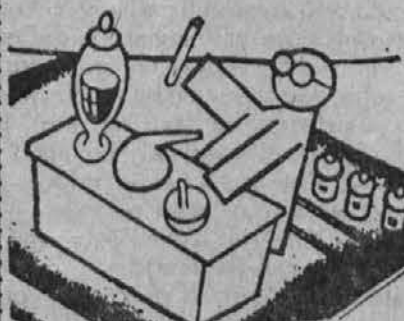
Priporoča se cenj. rojakom

IVAN GAŠPARIŠIČ

Av. Alcorta 2363 Bs. Aires

Francišek Hušpaur

DIPLOMIRANI LEKARNAR IN KEMIČAR

izvršuje vsakovrstne kemične analize po zelo nizkih cenah, svojim starim klientom pa popolnoma brezplačno. Odjemalcem iz notranjosti dežele pošilja analize potom pošte. Prepričajte se o svojem zdravju, analizirajte si kri in orino!

FACUNDO QUIROGA 1441 DOCK SUD

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5052 (Paternal) - Buenos Aires

VARNOST

VEČ VARNOSTI

POPOLNA VARNOST

potrebujete Vi sedaj, bolj kakor nikoli, za Vaše prihranke v HRANILNICI z dobrimi obrestmi.

Največjo varnost

Vam nudi Vaš stari prijatelj

SLOVENSKI ODDELEK

Banco Holandés Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

CENTRALA:

Bm. MITRE 234

FILIALKA:

CORRIENTES 1900

U. T. 33-7013 — Buenos Aires

PRVA VELIKA KAMPANJA

za

„SLOVENSKI LIST“

PRVA NAGRADA

Vozni listek za Evropo in nazaj

Vsak star naročnik, ki pridobi novega naročnika, dobi za vsakega po eno srečko in vsak nov naročnik dobi tudi eno srečko, ko plača naročnino za celo leto.

Nudi se lepa prilika, da bo eden izmed naročnikov, kogar bo zadela sreča, obiskal brezplačno svoje kraje.

Kadar govoriš s prijateljem ali prijateljico, ali jim pišeš, razloži jim, kakšna sreča jih lahko doleti, če se naročijo na

„SLOVENSKI LIST“

Naročniki in naročnice! Če le vsak enega naročnika pridobite, pa je zadeva rešena.

Če dobiš več naročnikov, dobiš več srečk in s tem večjo možnost, da zadeneš glavni dobiček.

NA DELO, VSI, ZA VEČJI „SLOVENSKI LIST“

Uprava

Vesti iz organizacij

Kje naj zdravimo

Napredujemo, razumemo in znamo misliti, se razgovarjamo. Tako bi se morda površnemu opazovalcu zdelo, a v resnici ni tako. Če pogledamo v bistvo življenja človeštva ter skušamo globlje misliti in dojmiti, vidimo, da živimo v popolni disharmonirani orgiji duševne in telesne propasti.

Ravno te dni se vrši v Buenos Airesu zborovanje o kriminalologiji. Ob tej priliki je dejal justični minister Coll: Če je kaj kar moremo uveljaviti kot resnico je treba neprenehoma raziskovati, česa manjka človeku, da bi bolje poznal samega sebe. Ali ni povedal veliko resnico!

In če bi pričeli raziskovati vse moralne, duševne, fizične in druge vicjozne bolezni, ki peljejo človeka v kulturno in gospodarsko mizerijo ter končno odločajo njegovo usodo, bi imeli pred seboj morda vsakemu komaj pojmljivo sliko in pvršanje.

Minister Coll je ob isti priliki dejal tudi: Človek je zgubil zaupanje v višjo duševno sposobnost. In res je tako. Človek ne išče višjih duševnih poletov, marveč je zadovoljen z vlogo živali ob polnih jaslih. Kruha pa mnogi stradajo in si ne vedo pomagati.

Kje je pravzaprav jedro tega vprašanja?

Današnja družba je polna kriminalnih tipov vseh vrst, spola, stanu in poklica. Ječe so prenapolnjene, električni stoli in vešala imajo polno posla, a mnoge iz ljudstva vse to ne plaši, marveč živi pokvarjeno naprej. In tako bodo živeli, če se ne bo skušalo črva ugonobiti, ki pri koreniki gloda.

Zastoj je zdraviti človeka, ko je enkrat njegova kri zastrupljena, telo bolno in ne more svojim mislim več najti trdnega in zdravega oporišča. On ni kriv, da je postal to kar je, marveč so krivi oni, ki so bili odgovorni a njegovo duševno in telesno rast v mladosti. Zelo malo otrok se rodi s kriminalnim nagnjenjem, a še za te so ponajvečkrat odgovorni njihovi starši, ki je bila tudi njih kri

že prej zastrupljena. Večino kriminalcev in drugih več ali manj pokvarjenih ljudi pa napravi slaba ali sploh nobena vzgoja.

Otrok začne krasti s prosjačenjem in velik isto praktično izvaja z ubijanjem. To je v njegovi naravi? Laž! Krade ker mu boljsega načina za življenje v mladosti niso pokazali in ga naučili; ubija ker je to po njegovem mnenju edini praktični način življenja; je brez morale ker je za njegov razum in okoliš ne čuti za potrebno. Človek brez vzgoje postane slabši in ostudnejši od vsake živali, kajti žival ne prekorači nikoli zakona od narave ji danega.

Napraviti človeka vrednega svoje-ga poslanstva, bi bilo danes veliko pametneje, kot čiščenje rase, kar so začeli z vso vnemo izvajati v fašističnih režimih. V Nemčiji so zdravniki svoj čas naštelj dvajset milijonov ljudi, ki da nimajo vseh potrebnih lastnosti za življenje ter za ustvarjanje novih. In v Italiji bi jih gotovo naštelj še mnogo več. To je vprašanje, ki bi ga bilo treba začeti povsod reševati, a ga tipi s kriminalnim vojnim duhom ne bodo nikoli rešili, ker ga rešiti ne morejo.

Koliko smo tudi v naši naselbini že pisali in govorili o potrebi dobre šole in vzgoje naše mladine, a naš glas pri mnogih naleti na gluha ušesa, vseh pa niti doseže ne. Starši, ki le malo mislijo, vedo kaj šola in vzgoja za bodočnost njihovih otrok pomeni, ter skušajo napraviti vse, da bodo dali otroku več, kot so mogli dati njegovi starši njim.

Popraviti človeka ter izgnati iz njegovega duha in telesa vse škodljive bacile, pomeni popraviti človeško družbo in današnji sistem. Tega pa ne bo zmoglo nekaj redkih požrtvovalnih ljudi, nekaj poštenih listov, (kajti večina izrablja ljudsko nevednost v svoje koristi), marveč bi moral za to skrbeti in si prizadevati vsak sam. Samo tedaj bi tudi skupno nekaj pomenili in odločevali o naši bodočnosti.

ležno zahvalo požrtvovalnim Šolskim sestram.

Ko je nastopil mešani zbor Slovenskega Prosvetnega društva, tudi ni hotelo biti konca aplavdiranja. Spet se je pokazalo, da je zbor Prosvete pod vodstvom tov. Trebšeta, neprekosljiv. Moški zbor pa je moral, hočeš nočeš, ponavljati, za kar pa si je zbral raje tretjo pesem. Saj jih ima dovolj.

Tudi igrice "Huda preiskušnja", ki so jo izvajale odrasle deklice, je občinstvu zelo ugajala. Ta je bila zadnja točka, ljudje so pa kar na svojih sedežih ostali, misleč, da se bo nadaljevala. Ko jim je bilo sporočeno, da je program izčrpan, se je slišalo: "škoda, ko pa je bilo tako lepo!"

Med prosto zabavo, sta zapela združeno zbor Prosvete in Tabora, sicer stari a večno lepi pesmi "Morje Adrijsko" in "Soči" kar je občinstvo tako razveselilo, da je glasno vzklikalo pevce in pevovodji ter zahtevalo, naj tudi mešani zbor nastopi. Nikake nestrpnosti, ker se je kratil plesalcem užitek, se ni poznalo. "Hočemo lepe naše pesmi, dajte nam užitek". Ko se je mešani zbor pokazal in zapel par pesmi, ni hotelo biti konca vzklikov in ploskanja.

Tako je res lahko žal vsakemu, ki se ni tega lepega večera udeležil. Gotovo bo pa drugič prišel, da se prepriča, če je resnica vse kar smo napisali.

Tovariša Jože Lojk in Stanko Grosar, sta darovala svoj zaslužek kot godca, v pomoč Slovenski šoli, za kar se jim srčno zahvaljujemo ter jih priporočamo v posnemanje. Tudi vsem ostalim, ki so preplačali vstopnino in tistim ki so na kakršenkoli način pomagali pri delu se prav lepo zahvaljujemo. Posebno pa Slovenskemu prosvetnemu društvu za prostore in tov. Zlobcu, ki nam je dal kuhinjo in vse ostalo na razpolago. Srčna hvala.

Odbor Slov. šole.

Nova knjiga

Pavel Sedmak:

KAPLAN MARTIN ČEDERMAC

Slovenska Matica v Ljubljani je za l. 1938 izdala knjigo z zgornjim naslovom. Ob tem delu se moramo zlasti mi emigranti malo podrobneje ustaviti in mora pomeniti to delo za nas poseben dogodek. V njej je pisatelj zajel dogajanje zadnjih dni in zadnjega koščka našega naroda.

Vsebinske vse povesti se suče okoli poštenega hribovskega slovenskega kaplana, ki je svoj duhovski poklic razumel pošteno in tako, kakor ga je razumela tudi njegova mati in to: služiti svojemu ljudstvu v vsem in z vsem ter mu biti v vsej zapuščenosti edini vodnik. Versko pa ga učiti in vzgajati tako, kakor more to razumeti le čista, iz kmetov zrasla loveška duša, kateri bi bilo vsako iskoriščenje vere v posvetne koristi ne le nerazumljivo, ampak zločinsko.

In tak kaplan Martinac, ki je zrasel in služil tam nekje v beneških hribih se znajde pred z bajoneti podprtim dejstvom, da svojim ljudem ne sme več govoriti iz prižnice v njih jeziku. In še: znajde se pred dejstvom, da mora skrivati katekizme, molitvenike... Ne razume tega in se mu zdi, da je to le kaka posvetna znota in preganjanje, kakršna so mu bila iz zgodovine njegove cerkve znana. Pa gre po poti, kakor jo je moral iti in jo je šel pred Martinacom, hlapec Jernej, ki svetne in cerkvene postave ni poznal, vsaj one ne, katero so ustvarili ljudje. Toda, kdo bi si mogel drugače misliti; in Čedermac Martin, slovenski kaplan tam v zapuščenosti in pozabljeni zemlji, kakor hlapec Jernej, pravice ni našel. Nasprotno, strt je prišel s te poti in zgubil je zaupanje v stvari, ki so mu bile vse življenje svete in v katere si ni upal dvomiti. "Ne pozabite prečastiti, da pred menoj ne sedite kot duhovnik, ampak kot državljan." mu je dejala posvetna oblast. "Sveti oče so o vsem poučeni. Sveti oče so storili vse, kar je v njih

Zgodovinski predjamski grad pri Postojni

moči. Prav tako kakor sem jaz storil vse, kar je bilo v moji moči, a... nimamo drugega orožja kakor molitev in prepričevanje", je zvedel, ko je stal pred svojo oblastjo, kateri je dolžen pokorščine. Tedaj se je uprl in iz cerkvene zgodovine omenil upor proti posvetni sili, če se ta ni skladala z nanki cerkve. "Don Čedermac! Brzdajte se! Preveč se spozabljate!"

Z Martinacom trpe skozi vse dogajanje ljudje, ki so, čeprav se pisatelj malo mudi z njimi, trdo sklesani in jasni in nam kmalu ustvarijo pravo sliko o tej zapuščeni zemlji. Čedermacova mati, njegova sestra Katina, ki mu streže, njegovi tovariši v poklicu, med njimi don Skubin, ki svojega poklica ni razumel, poleg svetlega lika dona Jeremije, ki čeprav tujec po rodu, tudi trpi ob preganjanju. Z njimi je vrsta vaščanov, ki se bore, se le malo vesele, jočejo, ko spet zaslišijo svojo besedo, vsi nestrpni v pričakovanju tega, kaj se bo jutri z njimi zgodilo. Kaj naj bi se z njimi zgodilo? Njih vodnik je strt in stopa v pokoj. Bolj kot borba ga je zlomilo zgubljeno zaupanje v ono, kar ga je v poklicu držalo trdnega in močnega. Pa strla ga je še druga sila, kajti "Prišlo je česar ni pričakoval. Ne le nad Vrsink, nad vso dolino, nad vse bregove. Slovenija! Beneška Slovenija! Siromašna, lepa zemlja, stokrat bičana in križana, ti in srea, ki te ljubijo. Ali res ne boš več, kar si bila?" (str. 240).

Pisatelj, katerega ime je novo in do sedaj še ni znano, je s tem delom dal Slovencev in lepi, gladki besedi sliko, tega, kar se danes dogaja. Knjiga bo gotovo vsakega, ki jo bo čital, do dna presunila in marsikomu se

bo zdelo vse, kar pisatelj opisuje neverjetno in nemogoče. Toda smelo lahko trdimo, da je moral pisatelj marsikako dejstvo zamolčati, ga ublažiti tako, da je resnica včasih še hujska. Delu pa to ni v kvar, saj je že to, kar je opisano dovolj in preveč hudo. Pisatelj je s tem delom, po dolgem presledku, ki je kazal v naši literaturi in v znanstvu že na to, da smo pozabili našo Beneško Slovenijo, to spet utrdil in ji dal nov, čisto današnji položaj, ki je živ.

Rojaki, posegajte po tej lepi knjigi, ki se naroča pri Slovenski Matici v Ljubljani in stane zelo malo.

IZ ROSARIA

KAM POJDEMO V NEDELJO 7 AVGUSTA?

Čudno vprašanje! Saj to že vsi vemo. V dvorano v ul. 1° de Mayo 1159 gremo vsi, kjer se bo vršila ob 4 uri pop. velika slovenska prireditev društva Triglav.

Program:

1. Nagovor predsednika.
2. "Kolo", plešejo otroci slov. šole.
3. Deklamacija "Mornar", izvaja učenka slov. šole.
4. "Na zeleni gori", pojejo otroci slov. šole.
5. "Kukavica" in druge otroške pesmi.
6. šaloigra v enem dejanju:

"DVE TETI"

izvajajo odrasli.
Po končanem sporedu ples in srečolov. Zabava se vrši tudi v slučaju slabega vremena.

K obilni udeležbi uljudno vabi

Odbor.

D. K. D. "ISKRA"

V a b i

vse slovenske in hrvatske izseljenec na veliko prireditev, ki se bo vršila v nedeljo dne 14 avgusta v ukrajinski dvorani ul. 82 št. 1533, Barrio inglés.

S P O R E D:

1. Otvoritev, Godba.
2. Na vrtu, deklamira Agata Gregorič.
3. Domovina, deklamira Marta Oberman.
4. Herojičen Madrid, deklamira Vera Vever.
5. Besede umrajoče dijakinje, deklamira Marica Bolič.
6. Poglej junaške mluce, deklamira Ivanka Skuk.
7. Črne oči, poje Vida Gregorič.
8. Klasični ples, pleše Vera Vever.
9. Poljub in petje, v kasteljansčini, Beartiz.
10. Español, pleše Fernández.
11. Kam greva, priljubljen prizor, Vladimir in Olga.
12. Rudeči sarafan, prizor s petjem, Jože Vever in V. Gregorič.

Po sporedu prosta zabav in ples do polnoči. — Igra dobro znan orkester Karla Marja.

Vstopnina za moške \$ 0.80, člani 0.50 in ženske prosto.

K veliki udeležbi uljudno vabi

O D B O R

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznanega specialista za navedene bolezni. Imamo zdravniške specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

Slovinci doma in po svetu

ZMANJŠAN OBISK DALMACIJE

Obisk Dalmacije se je letos nekoliko zmanjšal. Manjka Čehov in Nemecev, ki so bili najbolj pogosti in najbolj stalni gostje. Temu so krive razne neprilike, ki so jih Čehi doživljali zadnje tedne. Nemecev pa ni zato, ker jim je bilo priporočeno, naj obiskujejo avstrijska letovišča. Na splošno pa so tudi stroge devizne omejitve velika zapreka za obisk jugoslovanskih letovišč in kopališč.

ZALOGA DALMATINSKEGA VINA SO PRI KRAJU

V zadnjih dneh so prodali skoro 30.000 hektolitrov vina, a doma so ga porabili 15.000 hektolitrov. Če računamo, da so ga še pred dobrim mesecem imeli 120.000 hl na zalogi, ga torej ostane v kletih še 75.000 hl. Če upoštevamo, da ga bodo povprečno porabili v teh dveh mesecih še 40.000 hl, se vidi, da bo v Dalmaciji zmanjkalo vina še pred novo trgatvijo. Nujno je, da so začele cene narasčati ter stane danes liter črnega dalmatinskega vina od 4.50 do 6 din.

NEBOTIČNIK BODO DOBILI V SARAJEVU

Kreditna zadruga železniških uslužbencev je sklenila zgraditi več hiš, med njimi tudi osemnadstropno palačo. V kletih hiše bodo zavetišča proti plinskim napadom, v vseh nadstropjih stanovanja in poslovni prostori zadruga, a na strehi bo velika restavracija, ki bo odprta samo poleti.

NOVA ŽELEZNIŠKA PROGA

Novo železniško progo Bileće-Nikišić so dali 12. VII. v promet. Nova proga se veže s staro progo, ki pelje skozi Trebinje v Dubrovnik. Otvoritvenih svečanosti ni bilo, edini je bil od oblasti navzoč ban zetske banovine Ivanišević. 12. VII. je vozil samo slavnostni vlak, naprej pa vozijo redni vlaki. Silno so veselili nove železniške proge med Bileće in Nikišićem Črnogorci. To je dejansko prva boljša železniška proga v Črni gori sploh. Železnica se je začela graditi pod sedanjo vlado pred dobrima dvema letoma. Ko je prvi vlak privozil na postajo v Nikišiću, so streljali ljudje iz možnarjev in starih samokresov. Vse je bilo pijano od veselja. Slovesno otvoritev proge pa so določili za 11. december, ko bodo proslavili 61 letnico, odkar so hrabri Črnogorci Turkom odvzeli Nikišić. Takrat se bo proslave udeležil tudi predsednik vlade dr. Stojadinović.

NOVI BANKOVCI

Novo bankovce po 10, 20 in 50 dinarjev bo dala te dni v promet naša Narodna banka. Vsi novi bankovci bodo nosili profile mladega kralja Petra II. Kovanci po 10 in 50 dinarjev bodo imeli desni profil, kovanci po 20 din pa levi profil. Svoj čas je Narodna banka razpisala tekmovalne za najboljše osnutke kraljevega lika. 70 umetnikov se je potegovalo za nagrade, a zmagal je mladi srbski kipar in izdelovatelj kolajn Dinčić. To je prvi primer, da je osnutke za nove kovance naredil kak jugoslovanski umetnik. Do sedaj so bili v takem delu pri nas udeleženi zgolj Francozi.

PROSLAVA 20 OBLETNIČNE OSVOBOJENJA NA KAJMAKČALANU

Proslava 20 obletnice osvobojenja na Kajmakčalanu na grško jugoslovanski meji se je udeležilo lepo število ljudi. Udeležili so se jih med drugim tudi zastopnik kralja, zastopnik vojnega ministra, predsednik Narodne skupščine Stevan Čirić v družbi 20 poslancev, med katerimi sta bila tudi dva Slovencev ing. Zupančič in dr. Frane Šemrov. Govor v proslavo junakov borec, ki so padli na tem hribu za svobodo svoje domovine, je imel predsednik Narodne skupščine Stevan Čirić, ki je med drugim dejal: ...na katoliški praznik sv. Petra sem bil v Ljubljani, a na pravoslavni dan sv. Petra pa na Kajmakčalanu. V enem kakor drugem primeru sem zastopal Narodno skupščino. Kar sem videl v Ljubljani, me je v resnici prevzelo. Čutil sem, kako Slovenci ljubijo svojo ro-

dno zemljo in kako ljudje ljubijo tudi Jugoslavijo. Občutil sem, da ni nobenega protislovja v tem: ljubiti ožji dom in ljubiti tudi našo veliko domovino Jugoslavijo. Srečen sem bil, ko sem mogel kot Srb spoznati slovensko dušo in občutiti tisto veliko ljubezen do svoje rodne grude in do svoje velike domovine. Da, dragi bratje, koliko svetlih strani zgodovine naše lepe domovine je še, ki bodo šele prišle do pravega izraza v veliki naši domovini... Predsednik Narodne skupščine se je na Petrovo udeležil velikega spreveda slovenskih fantov in deklet v Ljubljani.

IZREDEN NAPREDEK SUBOTICE

Izreden napredek zaznamuje med jugoslovanskimi mesti Subotica, tretje največje jugoslovansko mesto. Mesto, ki ga nekateri imenujejo tudi velika vas, je ohranilo svoj značaj in posebnosti do danes kljub temu, da je bilo v 20 letih, odkar je mesto prišlo v Jugoslavijo, zgrajenih nič manj kakor 3500 novih zgradb v vrednosti 300 milij. din. Med drugim je bilo zgrajenih 9 cerkva in 4 ljudske šole.

SREČEN NEČAK

Milijon dolarjev je v ameriški loteriji zadel reven hercegovski kmet Mirko Kolak. Mirkov stric Jerko se je pred 30 leti izselil v Ameriko kot reven delavec. S pridnostjo si je pridobil denar in se z njim prerinil med imovitejše ljudi. Kupil si je namreč hotel v Newyorku, katerega je sčasoma povečal, da je danes eden izmed največjih. Vsa leta je nepretrgoma igral v loteriji, le zadel ni nikdar nič. Končno se je spomnil svojega revnega nečaka v Ljubuškem in zanj kupil srečko. Sreča se je sedaj nasmešnila in srečka je bila izvljučena z dobitkom 1 milijona dolarjev. Kako je moral biti presenečen Mirko, ko je na domači pošti dobil denarno pismo in v njem 1000 dolarjev od strica, ki mu sporoča, da je zadel milijon, katerega mora pa po predpisih ameriške loterije priti dvigniti lastnoročno. S 1000 dolarji si bo kupil vozno karto za Ameriko.

ČEBELE USTAVILE PROMET

Roj čebel se je obesil na napisno tablo neke trgovine na Jelačićevem trgu v Zagrebu. V asu, ko je bilo na trgu največ ljudi, so nenadoma priletele čebele in zasedle napisno tablo.

Za senzacijo žejne mešane je bil to redok dogodek. V nekaj minutah se je zbralo pod tablo toliko radovednežev, da se je moral ustaviti ves promet. Še policija ni nič opravila proti navalu. Konec senzaciji so naredile čebele same, ki so odbrenčale naprej.

ANGLEŠKA VOJNA MORNARICA V JUGOSLOVANSKIH PRISTANIŠČIH

V drugi polovici julija je obiskala angleška vojna mornarica jugoslovanska pristanišča. Angleško brodovje bo ostalo v naših vodah mesec dni. 25. t. m. pa bo priplulo še sedem italijanskih bojnih ladij. Po 1. 1922 je to prvi primer, da so italijanske bojne ladje obiskale naša pristanišča. Zanimivo je tudi dejstvo, da bosta obedve mornarici istočasno nekaj dni zasidrani v šibeniškem pristanišču. Utegne se zgoditi, da si bosta poveljni angleške in poveljni italijanske mornarice izmenjala obiske.

BREZPOSELSTVO MED IZOBRAZENCI

Kolika je brezposelnost med izobraženstvom dokazuje najbolj razpis 246 uradniških mest pri zagrebški mestni občini in pri mestnih podjetjih. Prijavilo se je za vsa ta mesta nič manj in nič več kakor 700 izobražencev, med katerimi je bila tretjina akademsko izobraženih. Za vse prosilee so intervenirali več ali manj vplivni ljudje od vseh strani. Pravijo, da je prišlo na vsakega povprečno po 10 intervencij, torej skupaj okrog 7000. Z nekaterimi praznimi uradniškimi mesti razpolaga župan sam, večji del pa jih odda občinski svet. Kljub temu pa je župan prepustil občinskemu odboru izbiro novih uradnikov.

VELIKODUŠEN ČIN

Na svoje stroške je dal sezidati kirurški paviljon v Vranju v vardarski banovini beograjski trgovec Jovan Janković, po rodu Vranječan. Mož se je svojega zapuščenega kraja spomnil še za svojega življenja in dal sezidati paviljon ter ga opremiti z vsemi modernimi instrumenti in medicinskimi pripomočki. V nedeljo bodo paviljon slovesno posvetili in nato že sprejeli prve bolnike.

POVISANJE PLAČ POMORŠČAKOM

Sporazum je bil sklenjen 15. VII. med zastopniki pomorščakov in lastniki ladij. Ti slednji so pristali na zahtevo pomorščakov, da se povišajo plače za pomorščake na prekomorskih linijah toliko, da bodo dosegle plače nameščencev Jugoslovanskega Lloydja. Za druge pomorščake pa so podjetniki priznali povišanje plač za 26%, če je plača do sedaj znašala manj kakor 1000 din, in 20% če je bila plača višja od 1000 din. Lastniki ladij so poskušali iztisniti iz pomorščakov pristanek na manjše poviške, toda odločen odpor pomorščakov je to nakano preprečil. S tem je zaključen spor, ki bi v nasprotnem primeru utegnil močno škodovati našemu pomorstvu.

NAMESTO DREVESCA — ZASTAVNI DROGI

Kakor so včasih uprizarjali številne svečanosti po naših krajih v Juljski Krajini, ko so sadili spominska drevesca, v spomin na Mussolinijevega brata Arnalda, tako so pričeli pred kratkim z novo akcijo v tem smislu in sicer s postavljanjem drogov za zastave. Prvi tak drog je bil postavljen že pred dvema letoma tik meje pri Hotedrščici, ki je kovinski in izredno visok. Kmalu nato so pričeli s slično akcijo tudi drugod in letos je ta dosegla višek tako, da so n. pr. v preteklih tednih blagoslovili na Goriškem okoli 30 drogov. Prvi drog v Hotedrščici je postavila menda država in so znašli stroški zanj lepo vsoto. Te nove drogeve pa postavljajo iz prostovoljnih in občinskih prispevkov. Pod 20 m visokim drogom je navadno velik cementni podstavek, ki ga često blagoslove ob posebnih svečanosti. V tem kamnu je često kak relief ali pomemben napis. Pri vseh svečanostih je skoraj vedno prisoten pokrajinski fašistični tajnik, ki prvi dvigne veliko dragoceno trobojnico, ki bo ob vseh svečanostih prilikah vihrala na drogu in jo morajo običajno darovati in zvesti domačinke.

PROSLAVA ROJSTNEGA DNE DR. MAČKA

Rojstni dan dr. Vladka Mačka so 17. VII. proslavili v Zagrebu in po Hrvatskem. Tokrat proslavo niso organizirali tako slovesno kakor lani. Zjutraj so v Mačkovo politično pi-

sarno prihajali številni poslanci in prijatelji, ki so počakali na prihod predsednika iz Kupineca. Dr. Mačka je prvi pozdravil podpredsednik stranke inž. Košutič, za njim pa številni poslanci. Za temi je Maček sprejel zagrebške časnikarje in se z njimi kakih deset minut pogovarjal. Slednjic se je mimo Mačkovega stanovanja začel pomikati sprevod, ki je bil ob dvanaesti končan. Popoldne je bila večja prireditev na igrišču športnega kluba "Concordija", toda dr. Maček se je ni udeležil zaradi lahnege prehlada.

OTVORITEV ŽELEZNIŠKEGA PROMETA Z MOTORNIH VLAKI

Promet z motornimi vlaki so 17. VII. odprli na progi Beograd-Sarajevo. Zjutraj sta odpeljala dva vlaka. V prvem so se vozili zastopniki prometnega ministristva in glavnega ravnateljstva državnih železnic z zastopniki naših in tujih turističnih organizacij, v drugem pa domači in tuji časnikarji. Vlaka sta progo prevozila v devet urah in pol. Potovanje v novih vlakih je silno udobno in hitro, posebno če upoštevamo pomankljivosti ozkotirne proge in veliko številno predorov, koder se je pri običajnih vlakih zbiral gosti dim stroja in delal potovanje mučno. Iz Sarajeva sta oba motorna vlaka krenila ponoči proti Dubrovniku. Motorje je dobavila madžarska tovarna Ganz, vozove pa je izdelala tovarna vagonov v Slavovskem Brodu.

STAVKA URADNIKOV

Stavka zavarovalnih uradnikov se počasi bliža koncu. Prvi so odšli na delo uradniki "Dunava", kajti zavarovalnica je podpisala kolektivno pogodbo, v kateri med drugim stoji tudi določba, da zavod ne sme preganjati ali odpustiti do 1. 1942 nobenega uradnika, ki se je udeležil stavke. Dobro pa napredujejo tudi pogajanja pri zavodih "Savi", "Assicurazioni Generali", ki sta v italijanskih rokah in pri "Internationale", ki obratuje s francoskim kapitalom.

DALMACIJA DOBI VISOKE GOSTE

Vojvoda in vojvodinja Kentska ter vojvoda in vojvodinja Windsorska bodo v kratkem obiskali Dalmacijo. Vsi štirje bodo prispeli v Cavtat in se nastanili v luksuzni vili ravnatelja Jugoslovanskega Lolyda Banca. Kentska bosta ostala v kraju dvajset dni, Windsorska pa le kratak čas. V vili g. Banca so prostore za ta visoki obisk nalašč preuredili, zraven pa uredili sobe tudi za 15 Angležev in Angležinj iz najbolj uglednih londonskih krogov. Ti gostje so že prišli v Cavtat, kar smatrajo ljudje za predznak bližnjega obiska štirih visokih gostov.

TRST DOBI NOVO BOGOSLOVNO SEMENIŠČE

Tržaški listi poročajo, da je dal goriški nadškof msgr. Margotti, ki je bil do sedaj upravitelj tržaško-koprške škofije, pobudo za to, da bi ta škofija dobila svoje lastno bogoslovno semenišče. Na ta način bi bila v Juljski krajini kar 4 semenišča. Nadškof msgr. Margotti je baje izjavil, da bi rad prihodnji september, ko bo škofijo predal novemu tržaškemu škofu msgr. Santinu, istočasno izročil tudi nekaj denarja v namen gradnje novega semenišča.

POSOJILNICA V LOKVI

Iz "Istre" izvemo, da so italijanski listi priobčili odlok, s katerim je dobila hranilnica in posojilnica v Lokvi na Krasu komisarja. Oba odpora, upravni in nadzorni sta bila razpuščena. Za izrednega komisarja je bil postavljen Gaston Slataper, v nadzorni odbor pa so bili imenovani Anton Muha, Andrej Škaber in Andrej Stopar.

GRANATA RAZTRGALA ŠEST LJUDI

"Istra" poroča iz Bovca o nesreči, ki se je pripetila dvema fantoma 17 letnemu Komačevemu Tonetu in 19 letnemu Tonetu Lebanu, ki sta med potjo na Rombon brskala po zemlji

ZLATKO BADEL

Calle Agüero 2151

U. T. 44 - 3317

BUENOS AIRES

VSAKEMU TRGOVCU, KI ŽELI SPOZNATI TA DVA ODLIČNA IN PRVORAZREDNA PROIZVODA, POSLJEM VZOREC NA ZAHTEVO BREZPLAČNO

STARA

SLJIVOVICA

BADEL

UVOZENA IZ JUGOSLAVIJE V SODIH

PELINKOVEC

BADEL

PRIDELAN V BUENOS AIRESU IZ PRVORAZREDNIH PRVIN, KI SE UVAŽAJO IZ JUGOSLAVIJE.

za starimi granatami. Našla sta kar slučajno granato kalibra 37 ter se tako sprivila nad njo, da jo razbije-ta in prideta do streliva, ki se drago prodaja. Granata pa je eksplodirala. Fanta sta imela srečo. Leban je dobil le lažje poškodbe. Komačev pa je izgubil vseh pet prstov na roki. Ker je izgubil veliko krvi, preden so mu prišli na pomoč, je njegovo stanje zelo resno. — Isti dan se je zgodila še bolj strašna nesreča v Panoviškem gozdu pri Gorici. Pet Goričanov je prizadetih. So to Josip Suišič, Alojz Piccolo, Tine Simčič, Ludvik Merlak in železničar Gasela. Iz Rožne do line so šli v hrib, da bi tamkaj skupno iskali stara razstreliva. Sredi gozda so našli granato kalibra 150. Začeli so razbijati po njej, pa je ta na enkrat eksplodirala s strašnim pokom. Pokolj, ki ga je napravila granata, je nepopisen. Takoj so bili mrtvi Simčič, Gasela in Piccolo. Granata jih je dobesedno razmesarila in posamezne ude razmetala daleč na okrog. Kose mesa so našli celo 50 metrov daleč od kraja nesreče. Ostala dva so sosedji, ki so prihiteli v gozd, kva so zaslišali strahotni pok, našli nezavestna v mlakuži krvi s strahovitimi poškodbami po vsem telesu. Obadva sta še komaj dihala, ko so ju pripeljali v goriško bolnišnico. Reveža se sploh nista več zavedla in sta zaradi zadobljenih ran in izkrvavljenja oba v kratkem presledku umrla. Granata je tokrat zahtevala kar naenkrat pet življenj. To je ena največjih nesreč, kar so jih povzročile stare granate iz svetovne vojne. Dogodek je na vso Goriško pokrajino napravil presunljiv vtis. Oblasti so poslale na lice mesta preiskovalno komisijo, ki pa ni mogla nič posebnega ugotoviti. Ljudje so zaradi teh neprestanih nesreč zelo razburjeni in pozivajo in prosijo oblast, naj vendar ukrene vsespotebno, da se takšne nesreče ne bodo več ponavljale. — Tretja nesreča te vrste se je pripetila na Ravnah na Banjski planoti, kjer sta bila žrtvi eksplozije dva fantka, Tone in Jože Pisk. Sedaj iz-vemo, da je bil Tone takoj mrtev, Jože pa se še bori s smrtjo.

“Koroški Slovenec” javlja, da je oddelek tajne državne policije v Celovcu izdal dovoljenje za redno izhajanje novega slovenskega mladinskega lista, ki bo nosil ime “Mladi Koročan”. List bo začel izhajati že v septembru in bo namenjen za voditelje slovenskih učnih jezikovnih tečajev, za katere bo redno prinašal primerno učno gradivo.

APAČE DOBILE ŽUPNIKA
Za župnika v Apačah je bil imenovan gospod Jakolič. To je po štiri-najstih letih prvi duhovnik, ki je prišel službovat v to nekolikanj zapostavljeno slovensko župnijo.

PAPEŠKI NUNCIJ NA BRDU PRI KRANJU
11. julija je sprejel Nj. Vis. knez namestnik Pavle v dvoreu na Brdu pri Kranju novega, papeškega unuci

Veliki zavod “RAMOS MEJIA” Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi, Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOZA: Krončni izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.
ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost.
REVMATIZEM: kila, nadua, gota. Šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ŽELODEC: upadel, razširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane.
GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GRELLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.
POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.—
PLAČEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN
Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvirnimi SPECIALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Rivadavia 3070
PLAZA ONCE

ja na našem dvoru, nadškofa Hektorja Felicija, ki mu je izročil svoje poverilnice. Novi papeški nuncij je s tem prevzel posle. Po avdijenci se je vrnil v Kranj, kjer je bil nekaj dni gost pri dekanu Škrbeu. Ogledal si je vso Gorenjsko in obiskal tudi Brezje.

ODPRAVLJENA TAKSA
Minister za telesno vzgojo dr. Vekoslav Miletič je dosegel, da je bila odpovljena 20% taksa na vstopnino k javnim prireditvam in tekmam vseh naših sportnih društev. S tem bodo vsa športna društva rešena hudih bremen; kar se bo poznalo v njihovem razvoju. V tem okviru odpade taksa tudi za vse prireditve ZFO.

JUGOSLOVANSKA TENIŠKA IGRALCA PORAZILA AMERIKANCA
Jugoslovanska teniška igralca, ki sta že na svetovnih tekmah pred nedavnim v Wimbledonu vzbudila pozornost med vsemi teniškiimi športnimi krogi, sta igrala nekaj prijateljskih tekem v Beogradu in Zagrebu z svetovnim prvakom Američanom Budgejem in njegovim tovarišem Makojem. V Beogradu je premagal Kukuljević Budgeja. Nekaj dni za tem pa je Puncėc premagal Budgeja v Zagrebu. Ta dva poraza svetovnega teniškega prvaka sta odjeknila po vsem svetu. V Beogradu sta zmagala v igri v dvojce tudi Puncėc in Kukuljević proti Budgeju in Makojju. Vsi ti trije porazi so živ dokaz, da naši teniški igralci ne zaostajajo mnogo za najboljšimi igralci sveta.

TABORI
Tudi v nedeljo 17. julija so bili po Sloveniji številni tabri. Tako je bil veličasten tabri v St. Jerneju na Dolenjskem, kjer je imel slavnostni govor minister dr. Miha Krek. Lep tabor je bil tudi pri Devici Mariji v Polju, katerega je tudi obiskal minister dr. Krek. Tretji tabor je bil na Brdu pri Lukovici. Poleg tega pa je bilo še nekaj manjših proslav 20 letnice osvobodjenja. Veličasten je bil tudi obsestelski tabor v Sv. Petru pod sv. gorami. Nastopilo je lepo število članov ZFO. Ob tej priliki je bil tudi blagoslovljen nov društveni prapor, ki ga je blagoslovil mariborski škof dr. Tomažič, kumoval pa mu je g. dr. Marko Natlačen.

SLOVENSKI KATOLIŠKI TELOVADCI V FRANCIJI
15. 16. 17. in 18. julija so bile tudi v Franciji v mestu Blois v pokrajini Loir-et-Chor mednarodne telovadne tekme katoliških telovadcev. Teh tekem so se udeležili tudi naši mednarodni telovadeci člani ZFO Hvala Jože, Janež Karel in Varšek Ivan. Spremljal jih je ing. Nerima. V Bloisu so doživljali nadvse prisrčen sprejem, ki je bil združen z navdušenimi manifestacijami Francezov za Jugoslavijo in naše telovadce, katere so mnogi že spoznali na ljubljanskem mednarodnem mladinskem taboru, katerega se je udeležilo res lepo število francoskih katoliških telovadcev. Pri tekmah, ki so sledile je v mednarodnem deseteroboju zmagal Ivan Varšek, v mednarodnem peteroboju senjorjev je zmagal Jožef Hvala, zlato svetinjo v mednarodnem deseteroboju pa si je priboril Karel Janež. S to zmago so naši trije telovadci tudi v Franciji dokazali svoje znanje in tako potrdili sloves, ki se upravičeno širi o ZFO.

NAZADOVANJE NEMCEV V JUGOSLAVIJI

“Slovenec” je pred nedavnim objavil članek o velikem nazadovanju Nemcev v Jugoslaviji in zlasti v Sloveniji. Članek je vzbudil veliko pozornost, saj odkriva doslej skoraj neopazeno dejstvo, da je vseh Nemcev v Jugoslaviji v primeri z ostalim prebivalstvom samo tri in pol odstotka in da so n. pr. v Sloveniji od 1912 do 1932 nazadovali za 40 odstotkov ali od 41.362 na 25.054. To ni nič čudnega, če vemo, da je bila nekdanja Avstrija nemška država, Jugoslavija pa je slovanska. Tako je že takoj prva leta po vojni zapustilo ozemlje sedanje države več tisoč Nemcev, kar pa jih je ostalo, pa se tudi pozneje v slovanski Jugoslaviji niso nikoli počutili tako domače kot v nemški Avstriji in je vsak izrazil prvo priliko, da se je umaknil med rojake. K temu pa še pride padec rojstev med Nemci in tako se nam je po 20 letih odkrilo to precej znatno nazadovanje nemškega življa med nami.

ZA MODERNIZACIJO CEST
Gradbeno ministrstvo je za izvajanje najnujnejših modernizacij državnih cest določilo 125.000.000 din. Od tega bo za ceste v Sloveniji porab-

ljenih okrog 40.000.000.— din, ki bodo v kratkem na razpolago.

NAGRADNO ŽREBANJE
V petek 15. julija je bilo v upravi “Slovenca” nagradno žrebanje, pri katerem je bilo naročnikom “Slovenca” z žrebom razdeljenih 152 nagrad v skupni vrednosti 100.000 din.

ŽELEZNIŠKA PROGA ČRNOMELJ—VRBOVSKO

Sredi julija se je začel politični obhod za novo železniško progo Črnomelj—Vrbovsko. Komisija, v kateri so zastopniki številnih ministrstev železniških direkciji in lokalnih činiteljev je na tem obhodu opravila v dopravnno, stavbno in razlastitveno razpravo. Proga je v celoti dolga 47 km in pol in bo šla po Sloveniji 22 km, in sicer od Črnomlja mimo Dragatuaša in Vinice do Učakovcev, od kjer bo šla čez Kolpo in naprej po savski banovini do Vrbovskega, kjer se bo priključila na železniško progo Zagreb—Sušak. S tem se je vprašanje zgraditve te za Slovenijo tako nujno potrebne železniške proge premaknilo z mrtvega tira. Bela krajina, po kateri bo šla nova proga pa bo pri gradbenih delih na novi progi, ki jo bodo začeli graditi najkasneje v začetku prihodnjega leta mnogo pridobila.

NOV ROMAN

Z veliko radovednostjo sem vzel v roke roman “Devet dečkov” ki, ga je spisal Tržačan Federico Pagnacco. Literarno nima ta knjiga posebnih ambicij, spisana je preprosto in pristno in morda baš zato ji je bila tudi poklonjena literarna nagrada “Savio Brabante za leto 1937. Mene pa je bolj kakor oblika zanimal sam predmet, ki ga je obdeloval pisatelj v svoji knjigi. Opisuje namreč življenje devetih dečkov, ki so v brezskrbni otroški razposajenosti vrasli v tržaškem predmestju, tam nekje v Rocolu, kjer teče “potok” in kjer dozorevajo koruzni klasi na njeni sosedni “Tončka”, v času, ko je stekel prvi tramvaj v Trstu. Življenje jih je pozneje razgnalo na vse vetrove: Prišlo je še svetovna vojna in njene posledice. Od deveterice nekdanj brezskrbnih dečkov s “kampanjete” tam pod Rocolom je eden padel na avstrijski, drugi na italijanski strani pred Gorico, tretji se je vrnil težko pohabljen zopet domov, četrtega je strl nastopajoči fašizem, peti se je izgubil v južni Ameriki, šest je moralno propadel in preživljal skoro vse dni v ječi, sedmi, ki se je s skrajno brezobzirnostjo prispel najvišje, je moral razmeroma mlad umreti. Pri življenju sta ostala samo še Slovenec Štefan Kralj, ki se je razočaran v svetu, umaknil za samostansko zidovje in glavni junak knjige Claudio Conti, s katerim se bržkone identificira sam avtor in ki se je tudi odtegnil od političnega udejstvovanja, ter živi v miru kot uradnik pri nekem denarnem zavodu. Življensko tragiko vse deveterice pripisuje Claudio sarajevskemu atentatu in izbruhu svetovne vojne, ki je s tako silo potegnila v svoj vrtimec vso mlajšo generacijo tiste dobe, in grenak pesimizem polni njegovo dušo. Štefan pa je kljub hudemu življenskemu udarcu ohranil svoje notranje ravnovesje in tolaži svoje-ga tovariša Claudija: “Vse se dogaja po nekem najvišjem zakonu. Mi sami smo le revno orodje v roki usode. Treba je verovati v življenje, ne o njem razpravljati. Bolje je gledati naprej kakor nazaj”.

Po okolišču, v katerem vrasste ta deveterica in po njihovi poznejši usodi me je Pagnacev roman močno spominjal na znano Goldovo delo “Židje brez denarja”, ki je pred kratkim izšlo tudi v hrvatskem prevodu. Pagnacevi mladi junaki v marsičem sličejo Goldovim židovskim dečkom v daljnem Newyorku. Kakor ti tvorijo pravcate čete, ki branijo svojo uličnočetrt pred sovražnikom, pa naj bodo to dečki iz sosednih okolišev ali stražarji. Iz te pestre otroško razposajene družbe se po enem in drugem pisatelju razvijajo povprečniki, vrasstejo pa tudi pisatelji in politiki, ta ali oni se docela izprija in živi na račun svoje ljubece — prostitutke, dokler ne konča v ječi. Vendar so barve, v katerih slika Pagnacco, manj temne kakor Goldove. Kajti njegovih “devet dečkov” ne živi med temnimi mestnimi zidovi kakor v Goldovem romanu, temveč že na zeleni periferiji, kjer se postopoma zajeda mesto v polja in vinograde, kjer postane iz sadnega vrta, ki so ga že opustili, a ga niso še zazidali, “kampanjeta”, prehodno nekakšna “res nullius” in pravcati raj za otroke.

Pagnaceva knjiga pa me že po naslovu, še bolj pa po ambientu, ki ga slika, spominja tudi na Bartschovo knjigo “Die Zwölf aus der Steiermark”, ki je pred vojno vzbudila toliko prahu v slovenski javnosti. Kakor je Bartschova knjiga slavospev

slovenskih gor in naši severni narodni meji in obenem tudi nemške penetracije v to ozemlje, tako opeva Pagnacco slovensko okolico Trsta in bližnji Kras a istočasno podčrtava prodiranje italijanskega življa med slovenske kmete. Narodno in družabno mešani dvanajstorič pri Bartschu lahko vzporejamo enako pestro Pagnaccovo deveterico. Pri obeh imamo po enega Slovenca, ki se za takšnega tudi smatra, ki pa je vendar že zajet od tujega vpliva, pri Bartschu od nemškega, pri Pagnaccu od italijanskega. Bartschovemu Zemljariču (Bartsch ga piše Semljarič) po vsem soroden je Pagnaccov Kralj (Pagnacco piše Krall). Kralj je politično in nacionalno nepredeljen. Pagnacco ga označuje kot amorfnega. Je to pač oni prehodni stadij pri potapljanju v tujo narodnost. V mestu živi skoro izključno v italijanski družbi, najbolj srečnega pa se čuti na deželi pri svojih srodnikih v Lokvi, kamor vabi tudi svoje italijanske tovariše in kjer se je tudi srečal z deklico Paoletto, ki ga je pozneje tako kruto varala z njegovim prijateljem, da je iskal tolažbo in mir v samostanu. Pagnacco oriše prav Kraljev značaj v najlepši luči v njem vidi pač pravega sina pokrajine, ki jo je sam tako močno vzljubil. Kraljeva neopredeljenost pa nosi na sebi vso značilno tragiko. Tovariši na kampanjeti so ga zmerjali s “ševom”, pri vojaki pa so ga osumljali za Laha.

Dva druga iz deveterice sta že izgubila vsako vezo s svojim narodom. Giuseppe Beneich in Carlo Storman. Oba postaneta žrtev vojne, prvega zadene granata na goriški fronti, drugi se vrne težko pohabljen k svoji ženi. V njihovi družbi sta tudi sin priseljence Furlana in pa sin renjokola, ki je iz narodopolitičnih razlogov postal avstrijski državljani, da tako številno okrepi italijanske vrste v Trstu proti slovanski poplavi. Po značaju najbolj odvraten je sin grškega čunjarja, Giorgio Metras, ki niti ne ve, ali je turški, grški ali albanski državljani, ki se pa brez izobrazbe s svojo zvijačo pod Avstrijo in tudi pozneje pod fašizmom povzpe po najbolj uglednega položaja. Tržaški Italijani so samo trije in še od teh kličejo enega za “Joškota”.

Kakor je Bartsch s svojo knjigo “Die Zwölf aus der Steiermark” z nemškega stališča opisal raznarodovalni boj na naši severni meji, tako nam je Pagnacco s svojim romanom “Nove ragazzi” podal sliko asimilacije slovenskega življa na tržaškem ozemlju, seveda takšno, kakršno je videl Italijan in po vrhu še iredentist. Priznati moramo, da ni Pagnacco v svoji knjigi nikjer uporabil kakega žaljivega izraza na račun našega naroda in da ima na več mestih celo prav tople besede o našem kmetu, toda iz vse njegove knjige vije vendar prepričanje Italijana, da je le on gospodar in izključni kulturo-nošec, dočim je Slovenec le kmet, ki se ne more povzpeti do lastne kulture. Če se mu posreči dvigniti se iz kmetijskega in suženjskega stanja, pa je že zapet v tujo kulturno sfero. Tako je sodil Bartsch o Slovencih na Štajerskem, tako sodi Pagnacco o Slovencih v Trstu.

L. Č.

Ladijske vozne listke
za vse parobrodne družbe dobite pri nas po najnižji ceni.

Kabino
zagotovimo vsakemu potniku brezplačno.

VPOKLICNE KARTE PO ZELO ZNIŽANIH CENAH.

CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILVIĆ
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

KROJAČNICA
“GORICA”
Hočete biti dobro in elegantno oblečeni
Pridite v krojačnico “Gorico”, kjer boste vedno dobro postreženi.
FRANC LEBAN
Ul. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

ZANIMIVOSTI

VSE SE DOSEŽE, ČE JE VERA V ZMAGO NEOMAJNA

Douglas Carrigan je dejal, da je celih petnaest let sanjal, kako bo nekega dne preletel Ocean. Ko pa se je to Lindbergu posrečilo pred tolikimi leti, da mu pa kar ni dala žilica miru, a kaj bo siromak brez denarja in brez pomoči od nikogar. Prišel je štediti in je moral skoro stradati, je dejal, da si je lahko pred nekaj leti kupil lastno letalo. Četudi je bilo letalo že staro, sem poznal vsak najmanjši vijak ter sva se bila tako privadila eden drugega, da sva bila pravzaprav eno in sem trdno verjel, da mi bo nekega dne prineslo zmago. Zato letala sedaj za noben denar ne prodam, četudi mi ponujajo zanj velike svote. Za nobeno ceno bi se ne mogel ločiti od mojega ljubljence, ki mi je moje sanje tako lepo uresničil. Za ženske se nisem zanimal, je končal mladi letalec.

NJEGOVO PRAVO IME

Mnogi mislijo, da je znani sovjetski general v Sibiriji, Blücher, potomec slavnega pruskega generala Blücherja, ki je bil desetkrat premagan od Napoleona in vendar ni obupal ter je nazadnje on premagal Napoleona. Sovjetski Blücher ni nič v sorodu z imenovanim generalom, marveč je pristen Rus ter je njegovo pravo ime Vasilij Gurov. Ime "Blücher", so mu dali nemški ujetniki, ki jih je bil ob neki priliki v svetovni vojni z majhnim številom svoje straže mnogo zajel. To je ruski "Blücher", so dejali. In od tega časa se ga je ime prijelo ter pod tem imenom nastopa še danes. Njegovo ime pa je zaslovelo še le tedaj, ko je popolnoma porazil beloruskega generala Kolčakova, ki je dobival znatno pomoč od Japonske in Kitajske. Potem je v Sibiriji hotel reorganizirati kitajsko vojsko ter pridobiti Kitajsko za zvezo z Rusijo, pa mu ni povsem uspelo. To danes na Kitajskem obžalujejo, kajti Rusija jih v boju z Japonsko s početka ni hotela skoro nič podpirati ter šele sedaj

nudi malo več pomoči, vendar le toliko, da Kitajci obdržijo položaj in se med tem zrejajo za resnično zvezo z Rusijo...

Z nebotičnika je skočil

John Ward je vstal tisto jutro z namenom, da napravi nekaj velikega, zelo velikega!... Že je bil sit večnih opominov svoje poročene sestre. Imel je nekoliko glavobola, ker je bil prav pred nekaj dnevi zapustil bolnišnico... Da pokaže svoji sestri, da ni tak figamož, kot si morda ona misli, je odšel v sedemnajsto nadstropje zunaj na venec (korniž) Gothamskega hotela. Kmalu se je zbralo okrog hotela veliko ljudi, kar je še bolj podžgalo pogum "junaškemu" mladeniču. Prišla je policija in ognjegasci, ki pa niso vedeli kaj početi. Pač! Policija je pričela delati red med množico, ki se jo je nabiralo vedno več. Ker pa kandidat smrti le ni hotel napraviti veselja gledalcem, so postali v dolgem čakanju žejni in lačni. Prodajalci raznih pijač in prigrizkov, ki niso izgubili lepe prilike, so napravili kar lep izkupiček. Prišli so tudi fotografi, ki so vsak Johnov gib slikali ter pošiljali posnetke svojim listom, ki je prinašalo senzacijski lačnim čitateljem obilo užitka, kakršnega ni vsak dan. Časopisni poročevalci pa so poskrbeli za tekst, ki si lahko mislite, kako je od ure do ure držal v velikem in napetem pričakovanju željno publiko.

Celih sedemnajst ur je navihane držal ljudstvo, ki se ga je bilo nabralo čez stotisoč, v napetem pričakovanju. Policija se je počeno potila, da je vzdrževala red. V tem komičnem prizoru, drugače se ne znamo izraziti, je bila edino vsega pomilovanja vredna Johnova sestra Katarina, ki je na vsak način hotela brata spraviti iz nevarnega položaja in izpred ljudske zijače, a se ji ni posrečilo, četudi je s pomočjo vrvi hotela splezati k njemu, se ji je kmalu pričelo vrteti v glavi in si ni upala do njega.

Točno ob 22 uri in 36 minut, dne 27. julija leta 1938 pa je John razprostrl roke in skočil z višave ter s tem dokazal svoje "junaštvo" in kar je najglavnejše, je popolnoma zadostil ljudski radovednosti, ki je postajalo že nervozno in razburjeno, ker jo je toliko časa pustil trojeti. Na tlaku pred gledalci je končno ležalo razbito truplo v mlaki krvi. New York je s tem doživel prizor, ki se

v zgodovini še ni dogodil.

Kot poročajo, je John Ward kmalu dobil posnemovalce, ki so se na enak način hoteli "izkazati", pa menda niso imeli vsi dovolj poguma.

Po našem mnenju je zgoraj omejen nenavaden slučaj, tipično ameriška "bolezni", ki jo pomaga širiti ljudstvo željno senzacijski. Kdo je bil bolj neumen, ali fant, ki se je odločil po okusu ljudstva za takšno smrt, ali ljudstvo, ki je takšno smrt pravzaprav zahtevalo s svojo omejeno pametjo. Če bi se za sfantaziranega fanta nihče ne zmenil, bi se najbrže kmalu skesal in vrnil v hišo k sestri, ki je trepetala zanj. Tako pa se je odločil v svoji bolni domišljiji, da postane tudi on "slaven" kot Lindberg, Carrigan in drugi, ki so preleteli Ocean, če napravi nekaj, kar dolej še nihče ni.

Skrb za družino in potomstvo

V Evropi se že nekaj let govori o krizi zakona in od leta do leta nižjem številu na novo sklenjenih zakonskih zvez. V resnici statistične številke sklenjenih zakonov nihajo navzdol in navzgor, zdaj število novih zakonov naglo pada, potem se pa spet dviga. Podobno številu sklenjenih zakonov niha tudi število rojstev.

Strokovnjaki so dognali, da je sklepanje zakonov dandanes v Evropi odvisno v prvi vrsti od socialnih prilik in ne kakor se rado napada, da pada število porok zaradi prevladujoče težnje današnjega človeka do rahlejših povezanosti zvez med spoloma. Ti bi kakor v prejšnjih časih tudi danes radi "skočili v zakonski jarem", toda večina zakonskih kandidatov nima tako zvane zakonske sposobnosti, to se pravi, nima dovolj sredstev ali dohodkov za snovanje rodbine.

V l. 1936. so skoro vse evropske države zaznamovale znaten porast porok. Za prihodnja leta pa prerokujejo strokovnjaki novo nazadovanje in se pri svojem sklepanju opirajo na slabotnejšo in manj številno generacijo, ki je bila rojena v času svetovne vojne. Posebno Italija in Nemčija sta v l. 1935-36. zaznamovali znaten skok navzgor v številu na novo sklenjenih zakonov in rojstev. To okolnost pa je pripisati raznim vladnim ukrepom, s katerimi so bili novoporočencem odmerjeni izredni privilegiji: dote in druge olajšave, posebno za potomstvo. Nemčija je na tak način l. 1936. dosegla 25,9 odstotkov več zakonskih zvez kakor l. 1933. Nasprotno pa je v Franciji in na Češkoslovaškem nastal že l. 1935. zastoj in s tem v zvezi prizadevanje vlad za zvišanje številke zakonskih zvez in rojstev. Pa brez uspeha. V balkanskih državah so v tem pogledu še najbolj stanovitve razmere, naj bodo socialne prilike kakršnekoli. Ljudje se ženijo in imajo otroke. Podobno je na Poljskem.

Dnevni red gospodinje

Današnja doba stavlja tudi na gospodinjo mnogo večje zahteve kakor nekdanj. Ni dovolj, da opravi le svoje gospodinjsko delo. Zanimati se mora za razumevanjem za možovo poklicno delo, za njegovo javno udeleževanje, kulturne in družabne potrebe. Poleg tega mora slediti razvojnim potrebam svojih otrok. Skratka — poleg gospodinjskega dela, ki je tudi v majhnem gospodinjstvu sposobno zaposliti celega človeka, mora korakati gospodinja ob strani vseh družinskih članov z vsemi njihovimi posebnimi interesi in nalogami.

Zato je potrebno, da za vse svoje posle sestavi stalni dnevni red, ki ji bo omogočal in v veliki meri olajšal vestno izpolnjevanje narnih gospodinjskih dolžnosti, da bo zmožna vse delo v pravem času, obenem pa našla še dovolj časa za posebne potrebe članov svoje družine in končno nekaj časa tudi zanj samo.

Kot primer takega dnevnega reda predlagamo dnevni red, ki ga je družstvo gospodinj iz Basla v Švici sestavilo z namenom, da olajša svojim članicam vsakdanje naloge. Vsekakor ta dnevni red ne more biti brez sprememb uporaben za vse gospodinje brez izjeme. Potrebno ga je prilagoditi posebnim zahtevam vsakega gospodinjstva.

Baselske gospodinje predlagajo:
Od 6.30 — 7 ure: vstajanje, telovadba, jutranja toaleta;
7 — 8: pomoč otrokom pri oblačenju, priprava zajtrka, razmestitev posteljnine za zračenje; odpravljanje otrok v dopoldansko šolo;
8 — 9: čiščenje čevljev, kopalnice, pregled pošte;
9 — 10: pospravljanje postelj in

Število porok in rojstev se je v teh državah ustalilo na predvojno normalo, pa zato ne grozi nevarnost oslajenja in postopnega izumiranja rase. V krog držav, ki postavljajo populacijsko vprašanje v ospredje zanimanja, je v zadnjem času stopila še Madžarska. Njen notranji minister je napovedal predvsem pripravo zakonskega načrta o obveznem zdravniškem pregledu pred vstopom v zakon, vlada pa je odločena z odgovarjajočimi drastičnimi ukrepi zavezati močno razširjeni sistem enega otroka. To se nadeja doseči s civilnopravnimi sankcijami za zakonske pare brez otrok, deloma pa z ustanovitvijo posebnih fondov za podporo družinam s številnim potomstvom. V najkrajšem času namerava predložiti tudi zakonski načrt o zaščiti dece.

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

Pozor

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJSEK
Marcos Sastre 4351

Villa Devoto U. T. 50 - 0277

Poslužujte se PREVOZNEGA PODJETJA "Expreso Gorizia"

Franc Lojk

VILLARROEL 1476
U. T. 54 - 5172 — 54 - 2094

celega stanovanja;
10 — 11: nakupovanje na trgu in v trgovinah, če pa je že vse pri hiši, šivanje;
11 — 12: kuhanje kosila in pranje posode od zajtrka;
12 — 13.30: obed, razgovor z družino, odpravljanje otrok v popoldansko šolo;
13.30 — 14.30: pranje posode od kosila, pospravljanje perila;
14.30 — 16: prosti čas za gospodinjo, v katerem more brati, gojiti glasbo, pisati in podobno;
16 — 18: opravljanje poslov po potrebi — čiščenje oken, jedilnega orodja, če pa ni ničesar nujnega, je dobro privoščiti si zraka;
18 — 19: priprava večerje;
19 — 20: večerja in nočna toaleta otrok;
20 — 21.30: branje časopisov, razgovor z družinskimi člani, sestavljanje gospodinjskega proračuna;
21.30 — 22: večerna toaleta gospodinje, za njo pa počitek.

Za kratek čas

Znal si je pomagati.

"Zakaj pa vzamete vedno fantka s seboj, kadar greste v klet po vino?"

"Veste, gospod so mi naročili, da moram neprestano žvižgati, kadar grem v klet; fantek žvižga, jaz pa pijem."

Slaba vest

"Očka, smem iti danes v kino?"

"Zakaj pa prav danes?"

"Veš, očka, jutri bomo dobili spričevala."

Otroška pamet

"Dedek, jaz pa nekaj znam, česar ti ne znaš."

"No, kaj neki?"

"Rasti znam."

Na napačni poti

Sprevodnik (nekoliko vinjenemu potniku): "Kaj pa vi tu delate. Vozni listek se glasi za Celje, mi pa peljemo na Gorenjsko?"

Potnik: "Ni zlomek! Ali ste strojevodji že povedali, kako ga je polomil?"

Obiščite

KROJAČNICO

LEOPOLD UŠAJ

KATERA VAM NUDI VEDNO

NAJBOLJSO POSTREŽBO

GARMENDIA 4947

La Paternal — Buenos Aires

FOTOGRAFIJA

"LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji

Sporočam slovenski naselbini, da bom ob priliki 25 letnice moje fotografske obrti, vse preuredil ter razstavil moje delo, kjer se bo lahko vsak prepričal o mojih neprekosljivih izdelkih.

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite FOTO "LA MODERNA" S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

RESTAURANT
RECREO
"EL CAÑON"
Izvrstna domača hrana, prvovrstno pivo in vino. — Prostor z vrtno, pripravnimi za svadbe. — Kroglišče. — Postrežba točna.
Se priporoča lastnik
PETER BASSANESE
JUAN E. ALBERDI y Gral.
PAZ — Buenos Aires

ZALOGA DOBERGA VINA

Frane Kurinčič
— Ne pozabi GARAY 3910 —
telefon 61-5384
BUENOS AIRES

Rojaki
Predno si naročite obleko
OBIŠČITE
KROJAČNICO
Cirila Podgornik
ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih.
CENE ZMERNE
TINOGASTA 5231
Villa Devoto

V DAR DOBITE
na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje **MARKO RADALJ** Facundo Quiroga 1275 in 1407 U. T. 22 - 8327 DOCK SUD

ROJAKI
NE POMISLJAJTE DOLGO
Vporabite priliko
KROJAČNICA
"PRI ZVEZDI"
Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)
Površnik, obleka
SAMO ZA \$ 75.—
Hlače fantazija \$ 8.—
STANISLAV MAURIČ
DONATO ALVAREZ 2059
pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

Poslužujte se
PREVOZNEGA PODJETJA
"Expreso Gorizia"

Franc Lojk
VILLARROEL 1476
U. T. 54 - 5172 — 54 - 2094

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA
zatecite se k
Dr. A. GODEL
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH
KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI
ZA KROVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO
Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni
ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE
Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.
GOVORI SE SLOVENSKO
CALLE CANGALLO 1542

Slovenska služba božja in Slovenci v Saavedri

Vsem je v ustih beseda: "delajmo složno", "naj bo mir med nami"... In koliko drugih lepih rečenic kroži, s katerimi skuša vsak prepričati o nesebičnosti svojega dela.

In jaz, kot kaplan slovenske kolonije, ki sem prišel semkaj ne zato, da bi delal združbo med ljudmi, temveč da bi oznanjal mir, tisti mir ki ga je vsem oznanil Kristusov prihod na božično noč... Tudi jaz sem hodil svojo pot med rojaki z mirovnim pozdravom, po naročilu Gospodovim: "Mir vam bodi".

Nisem se ognil nobene hiše. Enako sem stopil v stanovanje siromašnega rojaka, kakor tistega, ki si je pomagal k boljšemu. Nisem zbiral med Primorcem in Prekmurcem, Kranjcem in Štajercem, temveč z vsemi sem skušal biti enako domač. Tudi nisem vpraševal, če je kdo veren ali neveren. Do vseh enako! Potrkal sem na vrata in prosil dovoljenje za vstop.

Marsikatera vrata sem dobil zaprta, tudi so me z bolj ali manj prevdarjeno besedo nekateri poslali dalje, ne da bi mi vstop dovolili... Sem pa tja sem kaj omenil kak tak dogodek, a le pogledje moje dopise o tem ali sem bil kdaj žaljiv do koga!

In če sem dobil vrata zaklenjena enkrat, sem spet drugič potrkal... Tako sem hodil po vseh slovenskih naselbinah v tej zemlji. Tudi po Saavedri in še bom hodil. In bi ne bil vreden svojega visokega poklica, če bi zaradi nekaterih nevednosti popustil; in tem manj, ker na vseh straneh najdem ljubezniv sprejema, ki mi da nove volje za nadaljnjo pot.

Sedaj pa naj povem dogodek, ki mi je napravil globoko žalost. Na Saavedri bo praznovala naša služba božja že drugo obletnico. 7. avgusta se bo to zgodilo.

Za to priliko smo nameravali zbrati pevce izmed tamkajšnjih Slovencev. Prav z veseljem so se priglasili nekateri in že je bila enkrat pevska vaja.

Tedaj so se pa oglasili nekateri, ne bom razpravljajal o tem, kdo in koliko. le to naj povem kaj je bilo. V imenu društva "Ivan Cankar" so prepovedali društvenim članom, da bi pri tem petju sodelovali.

Zakaj? Prosil sem društvo, da bi dalo na razpolago svoj lokal za pevske vaje. Govoril sem z mnogimi člani in odborniki, katere sem mogel najti. Niso ugodili moji prošnji, toda prav tako se ne morem pritožiti, da so bili neljubeznjivi. Tako mi je bilo

zagotovljeno, da društvo nima niti najmanj proti temu, da člani pojó tudi v cerkvi, če je koga volja.

Sedaj pa, ko se je zbor že začel pripravljati, so pokazali drugo lice. Ali sem mar jaz komu kaj škode napravil, ali sem koga žalil?

Bile so med ljudmi neke besede o tem, češ da sem bil nasproten društvu. Pa vse to je bilo zgolj obrekovanje, zakaj mogel bi prinesiti nasprotno dokaze, da se mi je očitalo z druge strani, da preveč simpatiziram z društvom Cankar. Iz društvenih zapiskov je razvidno, da sem pokazal dovolj dobre volje za sodelovanje.

Zakaj je torej zavzelo sedaj društvo "Ivan Cankar" tako sovražno stališče nasproti mojemu delu?, ki ni niti najmanj v nasprotju z njihovim delovanjem.

Vem, da so nekateri, ki so se veri odrekli. Svoboda njim. Zakaj Bog sam je človeku svobodo pustil in ne poseže vmes niti tedaj, ko ga kdo sramoti in kolne, ko njegove postave v nič deva. "Svobodnega je ustvaril Bog človeka in ga je prepustil sodbi njegove prevdarnosti, da hodi na levo ali na desno...", tako pravi sveto pismo; ki pa seveda ne zamolči, da bo ob smrti vsakemu dano plačilo po njegovih delih in kazni po prestopkih. V življenju pa Bog nikogar ne prisili k temu, da njegovo postavo izpolni.

Svobodo zahtevajo zase tisti, kateri so se veri odrekli. Naj jo imajo. Pa naj jo priznajo tudi drugim.

Kdor hoče moliti in verovati, njegova stvar!

Kdor pa hoče moliti in iti k maši, mora biti pa tudi v tem prav tako svoboden. In kdor hoče v božjo čast prepevati, kako mu more to kdo braniti.

Nekaterim se pa vera ne dopade taka, kot je sedaj. In sodim da bodo taki tisti, kateri delajo ovire cerkvenemu petju na Saavedri.

Tiste bi pa prosil, da naj vendar prevdarno premislijo, kakšna je vera Jezusovega nauka, tista katera je "Pot, Resnica in Življenje".

Pravijo, da se s plašcem vere odevajo bogati, zato da bi bili njihovi stolčki bolj trdni... Nimajo slabega očesa tisti, ki to vidijo.

Toda ali ni mar rečeno?: "Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas poživim."

Ali ni bil mar Jezus sam delavec? Ali niso bili prvi učenci iz delavskih slojev?

Če bogati znajo porabiti vero v

svojo korist, ali naj si ji potem delavec odreče.

Nikar ne mislite, da sem prišel v Argentino, da bi živel na koži slovenskih rojakov, pego samo za to, da bi vam pomagal v težkem delu, kako ohraniti vero vkljub vsem zmotam modernega sveta, da bi vam bil v pomoč v tej največji stvari, zakaj resnična je beseda, da "kdor zgubi vero, zgubi vse, ker zgubi zadovoljnost."

Saj ste mi pričla vsi pošteni rojaki, da za vse svoje delo ničesar ne tirjam. Če pridem na obisk, prosim le, da me sprejmete, poveste mi pa lahko vse karkoli vas teži.

Zato pa prosim, da vsi blagohotno podpirajte moje delo, ki je le drugim v prid namenjeno in mi boste nekoč, ko bo vsa resnica postala jasna z veliko hvaležnostjo prav dali.

Ne bom vrtal v to, kaj je bilo, in

zakaj, na Saavedri. Vsak naj ima svojo svobodo, ne le za društvo, temveč tudi za cerkev. Vsem pa je seveda pisana odgovornost pred Bogom, ali svojo svobodo rabijo sebi v prid ali pa v pogubo...

Vse tiste torej, kateri imate resnično željo, da pravo svobodo spoznate, da do pravega spoznanja o veri pridete, vas prav lepo povabim, da gotovo pridete k maši za dan obletnice slovenske službe božje v Saavedri, ko bo zapel naš znani moški zbor.

Ob 10 uri in pol na Av. del Tejár v cerkvi zavoda na križišču Donado in Av. del Tejár, dve kvadri vstran od Estación Luis María Saavedra.

Tista pa, katerim se te stvari ne vidijo potrebne, prosim da nikar ne skušajte prisiliti drugih, da z njimi enako mislijo.

Hladnik Janez

CERKVENI VESTNIK

7. avgusta. Maša v Saavedri ob 10.30. Maša bo za Avg. Lavrenčič po naročilu Benedikta Gomišček. Molitve na Paternalu.

14. avgusta. Maša na Avellanedi za Karlino Budin. Molitve na Paternalu.

Zelo lepo ste povabljeni vsi to nedeljo v Saavedro. Na Av. del Tejár 4200, dve kvadri od Luis M. Saavedra se vrši sedaj že dve leti slovenska služba božja. Vsi vidimo, kako zemeljske stvari hitro minevajo, večnost pa se bliža. Nikar torej ne brezmiselnost dalje, marveč pomislite zares, čemu nas je Gospod Bog na zemljo postavil. Pridite torej k maši in se bo spet poživila vera, ki je luč v temi skozi blodnje življenja.

Hladnik Janez.

Nekaj slik iz slovenskih naselbin

Skupina Kobpridčanov

Naši Avellanedčani ob krstu Alicije Graj

Mozetičeva hiša v Villa Devoto

Pevski zbor obstoječ iz samih Rihemberčanov

Prijatelji zbrani pri Glavičevih na Paternalu

Družina Ivana Mozetič iz V. Lugana

Naši ljudje po maši za pokojno Fr. Badalič

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljenec

Nadaljevanje 100.

— Jaz vas najboljše poznam, — reče sedaj Elizabeta in položi svojo roko na starčevo ramo. — Vem, da je vaša duša plemenita in da ste hrepeli po svojih hčerki, kakor je hčerka hrepela po vas. Če pa ji ne boste odpustili, ji odpustite radi ubogega otroka — radi male Katarine!

— Oh, moj otrok! — zajeci Olga.

— Aron Katz! Vi ste kneginji ugrabili otroka, vi ste skrbeli za malo Katarino, bili ste ji nežen ded, povejte mi, ali ljubite tega otroka?

Stari Katz je začel trepetati, da se je komaj držal na nogah.

— Če jo ljubim — malo Katarino? — vzklikne starec. — Saj ona je moja sreča — ona je moje življenje!

— Če jo torej ljubite, zakaj jo hočete oropati matere? Vi ste že stari, smrt vam lahko vsak hip zapre oči. Mar bi hoteli umreti preden bi se pomirili s svojo hčerko?

Solze so se lesketale v starčevih očeh.

— Ti moj otrok — moj otrok — jaz te ljubim!

Naenkrat so zažvenketale verige. Oče in hčerka sta se objemala, naslonjena drug na drugega sta ihtela od radosti in bolesti.

87. POGlavJE

Kozakiški živji

Zadnji čas je bil, da so kaznjenci skrili svoje vzemirjenje, kajti kozaki so jih jeli opazovati.

Tudi poročnik Pavel Soltikov je ustavil svojega konja ter počakal.

Elizabeta je vztrepetala, ko je videla, kako jo je poročnik pogledal. Spomnila se je, kaj se je zgodilo med njo in mladim častnikom in temna rdečica ji je zalila obraz.

Toda sedaj je bila na varnem. Stopala je med ljudmi, ki so prišli, da bi jo rešili.

Elizabeta ni dvomila, da se jim bo namera posrečila, kajti Bog jo je že nešteto krat rešil iz najhujšega položaja. Elizabeta pa je zaupala v Boga in njegovo vsemogočnost.

Noč je razprostrla svoja temna krila, poročnik pa je zapovedal, naj se povorka ustavi. Nahajali so se na obali neke majhne reke.

Mirovič je premotril obalo, kajti vedel je, da bodo od tukaj ušli. Natančno je pregledal tudi okolico.

Mirovič in Olga bi se osvobodila verig, kadarkoli bi se jima zahotelo.

Fedorovič je namreč njune okove pripravil tako, da bi bilo treba samo pritisniti na skrito pero in verige bi zrožljale na tla.

In mlada zakonca sta potrežljivo čakala, da bo napočil čas, ko se bosta znebila težkih verig.

Soltikov je zapovedal, in kozaki so zakurili ogenj. Kozaki so legli, kaznjenci pa so se tudi spustili na tla blizu svojih čuvajev.

Najprej so skuhali čaj, ki jih je malo okrepčal.

— Poslušajte moj načrt! — reče Mirovič šepetaje svojim tovarišem. — Priti moramo do kozakiških konjev. To pa nam ne bo težko, kajti kakor vidite so odšli konji k obali, kjer se pašejo. Ko bodo kozaki zaspali, se moramo splaziti k obali. Jaz bom z Olgo zajahal enega konja, ti pa, Peter Voroneov, boš dvignil svojo vnučkinjo na drugega konja in potem še

sam skočil nanj. Aron Katz pa mora sam gledati, kako se bo spravil na kakega konja.

— Ne, moj oče ne sme nikakor ostati tukaj! — zakliče Olga. — Jaz znam prav dobro jezdit. Zato bom sama skočila na konja, ti, Mirovič, pa poskrbeti za očeta.

— Ne, tega ti ne morem dovoliti! — odgovori Mirovič. — Tvoj konj bi mogel zaostati, kozaki pa bi te ujeli.

— Če pa zaostane moj oče — bom tudi jaz pri njem, Mirovič, če me ljubiš, zahtevam od tebe, da mi rešiš očeta!

— Čemu skrbiš zame — vzklikne stari Katz. — Jaz sem star, mar ni vseeno, če umrjem v Sibiriji ali pa v Petrogradu?

— Oh, oče, ne govori tako! — reče Olga. — Oče, sedaj moraš biti srečen, ko bo tudi tvoja hčerka poleg tebe. Sedaj boš lahko užival svoje bogstvo.

— Otroci moji, — reče Aron Katz, — srečen bom, če se bomo vsi rešili! Jaz pa ne verjamem tega! Poslušajte radi tega moje poslednje voljo!

Ko sem zadnji čas živel v Petrogradu pod imenom Mehmeda Ali paše, sem naložil pri petrograjski banki majhen del svojega premoženja, da bi dokazal, da sem bogataš.

Deset milijonov pa sem poslal drugam. Ta denar sem izročil neki angleški banki in vrednostnih papirjih in novčanicah. Potrdilo, s katerega pomočjo lahko dvigneta denar, imam pri sebi.

— Kaj — potrdilo nosiš s seboj? — vzklikne Mirovič začudeno. — Mar te niso preiskali v Petropavlovski trdnjavi? Kako je bilo vendar mogoče, da potrdila niso našli?

— Kako je bilo mogoče? — odvr-

ne starec in se nasmehne. Takoj ti bom pokazal.

In stari Katz dvigne rob svojega plašča in izvleče izpod podloge majhen, zložen papirček. To je bilo potrdilo angleške banke za deset milijonov rubljev.

— Če pokazate to potrdilo, — reče Aron Katz s svečanim glasom, — vam bodo brez nadaljnega izplačala ta denar in nihče vas ne bo vprašal kako in zakaj.

— Jaz pa določam sledeče:

— Od teh desetih milijonov boš dobila ti, Olga, hčerka moja, štiri, dva milijona pa določam za svojo vnučkinjo, malo Katarino. Bog naj jo blagoslovi, naj raste in naj se razvija v vaše veselje! Ostali štirje milijoni pa pripadajo moji prijateljici, moji drugi hčerki — Elizabeti Voroneov.

— Da, tako naj se zgodi! — vzklikne Aron Katz. — Ta denar ji naj pomaga, da se bo uspešno borila proti Katarini in ji naj prinese zmago.

Otroci moji, razen tega pa imam še mnogo denarja pri različnih trgovcih, to premoženje je gotovo tako veliko, kakor ono v angleški banki. Vsa potrdila in menice boste dobili pri mojem prijatelju. Elizabeta ve, kje se nahaja ta človek.

— Mirovič, ti boš uredil vse te papirje in jih vnovčil.

Sedaj pa naj prespim še kako urico, ko pa boste hoteli izvršiti svoj načrt, me zbudite, da se bom rešil z vami.

Aron Katz izroči potrdilo Olgi, ki ga je skrila v nedrja.

Starec se zlekne po tleh in ni minilo dolgo, ko je trdno zaspal.

Ostali pa niso spali. Bili so razburjeni — saj zdaj se bo odločila njih usoda.

Vse naokrog je zazibal sladki sen. Kozaki so se pokrili s svojimi odejani ter zaspali, samo dva stražnika sta bedela.

Poročniku so postavili šotor, pod katerim je ležal, zdelo se je, da spi tudi on.

— Ta dva kozaka se mi smilita, — reče Mirovič prijatelju Voroneovu in pokaže na oba stražnika. — Ne bomo ju mogli pustiti živa!

— Ali si že razdelil orožje! — vpraša Voroneov.

— Še ne! — odvrne Mirovič in seže v žep ter izvleče nekaj samokresov, ki jih je izročil Voroneovu, Elizabeti in Olgi.

— Brezpomembno bi bilo, — reče Mirovič, — če bi dal samokres tudi staremu Katzu, ker se mi zdi, da ta človek ni v svojem življenju še nikoli streljal. Voroneov, bojim se, da da bomo imeli radi njega še sitnosti. Najbrž tudi ne zna kdo ve kako jezdit.

— Najbolje bi bilo, če bi ga privezali na konja.

Medtem ko sta se Mirovič in Voroneov pogovarjala, se je za njima prikazala iz trave neka glava. Oba sta bila zadržana v misli o begu in nista ničesar opazila.

Na nju je bil usmerjen hudobni pogled, okrog ustn pa se je pojavil porogljiv smehljaj in glava je izginila v travi. Okrog njih je vladal smrtna tišina.

— Čas je! — reče Mirovič. — Prijatelji, poslušajte moja poslednja navodila.

— Prijatelji, — zašepče Mirovič, — prijatelji, poslušajte moja poslednja navodila.

— Prijatelji, — zašepče Mirovič, — odtod se moramo splaziti kakor Indijanci. Skozi visoko travo se mo-

SLOVENSKI LIST

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOVEGA LISTA"

KOTIČKOV UDREDNIK GOVORI!

Vrli slovenski otroci. Veliki in majhni. Pridne in brhke slovenske deklice in junaški dečki. Danes prihajam med vas z željo, da bi vam v vašem materinem jeziku povedal, kaj mislim in kaj vam bo mogoče v tem koticu, seveda z vašo pomočjo, prinašal.

Najprej pa je primerno, da se vsi skupaj zahvalimo Slov. Listu za prostor, ki nam ga je z velikim veseljem odstopil in obljubiti moramo, da bomo ta prostor poiskovali na najboljši način izrabiti.

Na delo torej slovenska izseljenška mladina, v katero stavi naša kolonija svoje upanje, doživljanja pa čaka, da ji bo v tujini v čast, ko se pa vrne v velik ponos in veselje.

V tem koticu vam bom večkrat govoril o prelepi domovini vaših staršev. O tistih krajih kjer se šumeče reke vaje iz prekrasnih planin v tihe doline. Od tam, kjer pastirji, taki kot ste vi, prepevajo prekrasne slovenske pesmi. Od tam, kjer zvonovi na lepih gričkih mehko donijo čez hribe in doline. Od tam, kjer je vse prav vse slovensko.

Pa tudi od tam, kjer na tako lepi slovenski zemlji gospodarji tuje. Od kjer so naši napisi in naše pesmi izginile. Od tam, kjer tuje vsiljuje našim otrokom, nekaj kar ni naše. Od tam, kjer hodijo vaši sorodniki z povešanimi glavami in čakajo pomoči in rešitve. Vse to in še več vam bom povedal. Govoril vam bom, kako so naši dedje in pradedje branili to našo zemljo pred lačnimi tujci. Kako so jo z ljubeznijo in svojo krvjo namakali. Kako so jo pesniki in pisatelji opevali in kako po njenih gozdovih rajajo vile in palčki.

Pa tudi kako so jo vaši stariši ljubili. Z kako grenkobo v srečo so jo morali zapustiti.

Govoril vam bom o gradovih in utrdbah, ki so kot jagnjeta raztresene po slovenskih gričkih in ki pričajo, kako krvav boj se je bil toliko, za svobodo slovenske zemlje. Kako so umirali junaki, da ohranijo to najdražjo svetinjo svojim potomcem. Tudi nam mora biti najdražja stvar in ljubiti jo moramo, kot so jo ljubili naši predniki.

Spoštovati pa moramo tudi državo v kateri sedaj prebivamo, Argentino. Saj je ona dala zaklonišče vašim staršem. Vam pa daje veselja polno življenje, na katero ne boste mogli

DRAGI SLOVENSKI OTROCI!

Že dolgo si je Slovenski List prizadeval, da bi vam kaj veselga in poodučnega prinesel, pa so razne zapreke vse načrte prekrizale, tako, da smo šele sedaj prav za res odločili ustanoviti **KOTIČEK MALIH** v katerem vam bo koticov urednik zbiral raznega čtiva in veselga branja. **Obdite torej pridni in ta koticek pridno prebirajte in mu pomagajte, tako kot so Vaši stariši Slovenskemu Listu, da postane to, ne le koticek, ampak lep Mladinski list. Z to željo Vas Uredništvo prav prisrčno pozdravlja!**

Uredništvo.

nikdar pozabiti.

O vseh teh in še o drugih lepih, veselih, smešnih in okroglih stvarih vam bom pisal.

Ker pa vašega okusa točno ne poznam, mi bo prav prijetno, če mi boste v malem pismu sporočili, kaj vam je všeč in kaj vam jeodveč. Mogoče imate radi kake druge stvari, o katerih se mi niti ne sanja. Ven z njimi, da bo naš mladinski koticek pestrejši. Vse vaše želje bom upošteval. Zato vas jako lepo prosim, da se oglasite in, da tudi kaj lepega napišete. Saj vem, da je med vami mnogo takih, ki imate prav pesniško žilco ali pa pisateljski talent. Sedaj se vam nudi prilika, kot še nikoli. Kar brž pero v roko, pa nabrusite uma bistri meč, naj seče po njeni znanja in umetnosti. Zbrane misli pa napišite v pismo, na katero ne smete pozabiti prilepiti znamko za 5 centavov, ter pošljite ga na na Kotičkovega urednika, kateri jih bo v mladinskem koticu objavil, spodaj pa napisal Vaše ime, da vam bodo argentinski prijatelji od začudenja kar čestitali ko bodo videli, da ste postali že "periodista" (časnikar). To bo pa res nekaj lušnega. Zato pa takoj na delo in ne pozabite v pismo povedati prav nič, ampak napišite vse kar vam leži na Vašem mladem srečju. Sprejmite prav prisrčne pozdrave! Naslov za pisma pa je:

Koticov urednik, C. C. 171. — Buenos Aires.

Mladinski koticek

MRAVLJI

Zvečer sta se sešli mravlji tovarišici v mravljišču. "Joj, kako sem zdelana", reče prva, "ves božji dan sem prevlačevala košček sladkorja, pa ga nisem mogla spraviti do doma; na sredi poti sem ga morala pustiti".

"A tako, misliš drobtinice sladkorja, ki ga je razsula neka deklica tam na cesti? Pa kako je to, saj je bilo polno majhnih kosov tam..."

"Polno, ali lotila sem se največjega".

"Brezumnica!" reče druga. "Vidiš, jaz pa sem nosila le manjše koščke. Le pojdi gledat, kakšen kup jih je! Seveda ti boš vse naenkrat. No pa imaš. Boš vsaj vedela za drugič!"

Dragotin Kette

MOJA PUNČKA

Moja punčka, še ne veste? — si je glavico razklala, pa jo mamica je naša davi k doktorju poslala.

Doktor je z glavjo pomajal in je rekel, da ji glava — tudi če ozdravi, reva — nikdar več ne bo prava.

Rekel je, da bode gluha in nemara tudi slepa, in da, kakor prej je bila, nikdar več ne bo lepa.

Jaz pa sem Boga prosila, da bi punčka ozdravela in, da k nam se povrnila spet bi zdrava in vesela.

Radivoj Rehar

PEŠKA

Mati je kupila sliv in jih hotela dati otrokom za priboljšek pri kosilu. Milček ni še nikoli jedel sliv, zato je prežal neprenehoma nanje. Ves čas je hodil okrog njih kakor mačka okrog vrele kaše. eKr ni nikogar v sobi, se ne more več premagati; popače slivo in jo pojé.

Pred kosilom mati prešteje slive in zapazi, da ene ni. Gre in pove očetu.

Pri kosilu vpraša oče: "No, otroci, ali ni eden od vas pojedel slive?"

Vsi odgovore: "Ne!"

Nato reče oče: "Naj jo je pojedel kdor si bo, lepo sicer ni, ampak huje je, ker so v slivah peške. In če kdo ne zna jesti sliv in pogoltno peško, lahko čez en dan umre. In ravno tega se bojim."

Milček prebledi in reče: "Ne jaz sem vrgel peško skozi okno."

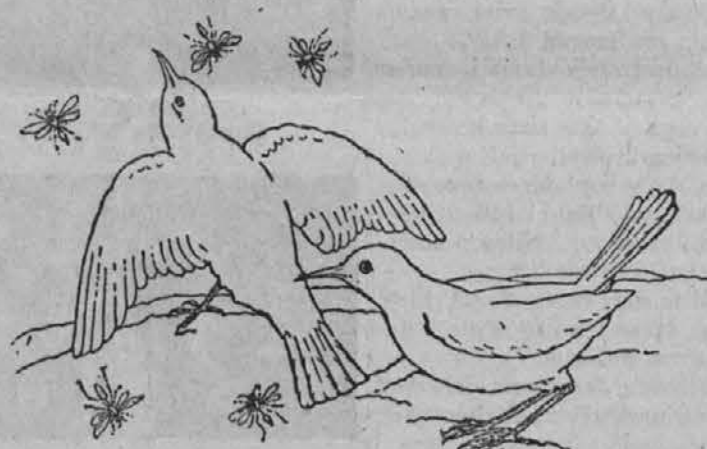
Vsi se zasmejejo. Milček pa začne jokati.

X.

KUHARSKA

Mi pa danes kuhamo od mušice stégence, od komarja rebree, dolge polzeve rogé, božje špelice nogé... Kadar bo vse skuhano in na mizo znošeno, homo povabili Vas, dobro pogostili Vas, jedli pili štiri dni, štiri dni in pet noči. .

Radivoj Rehar

ramo splaziti, da nas ne bo nihče opazil. Odsel bom naprej, za mano naj prideta Olga in Elizabeta, ti pa Voroncov, boš moral pomagati Aronu Katzu. Pripravite svoje orožje, če pa nas napadejo kozaki, — streljajte in se ne ozirajte na ničesar.

Se enkrat si stisnimo roke, kajti nevarnost je zelo velika! Ko prispete do obale, zakličite moje ime. Tam vidim tri konje, zdi se mi, da bi bili za nas kakor nalašč. Sedaj pa — proč z verigami in okovi!

Mirovič pritisne na tajno pero in velige so zdrknile v visoko travo. Voroncov in Olga sta storila isto. Potem pa je vzel Mirovič iz žepa pilo in kmalu sta bila tudi stari Katz in Elizabeta prosti okovov.

— Sedaj smo vsi svobodni, — reče Mirovič. — Prijatelji, na svidenje! Če se nam bo beg posrečil, bomo srečni, če pa se nam bo vse izjalovilo, bom umrl skupaj.

Kozaki niso opazili, kako se je gibala visoka trava in se neprestano dvigala.

Čez nekaj minut je Mirovič prispel do obale in se priplazil v bližino konj.

Elizabeta je odšla za Mirovičem in kmalu prispela do obale ter ga našla.

— Peter Voroncov, pojdite vi sedaj z mojim očetom! — reče Olga. — Jaz bom prišla za vama.

— Prijatelj Katz, pojdiva torej, — reče Voroncov. — Mnogokrat sva se že skupaj borila, pa se bova tudi sedaj skupaj splazila k obali.

In Voroncov prime starca za roko ter ga potegne za seboj. Olga pa se je plazila za njimi in tako so srečno prispeli k Miroviču in k Elizabeti, ki sta bila pri konjih.

— Pazite sedaj, — zašepče Miro-

vič, — sedaj se bo odločilo! Sedimo na konje, dokler še leže! Ne ozirajte se, naj se zgodi karkoli! Morda pa se nam b posrečilo pobegniti, da kozaki tega niti opazili ne bodo. Sedaj pa — Bog z nami!

Počasi se je vzravvalo vseh pet beguncev. Razen žuborenja reke ni bilo slišati ničesar.

— Ste vsi pripravljeni? — vpraša Mirovič.

— Pripravljeni smo!

— Tedaj naprej! —

V tem trenutku se Mirovič še enkrat obrne in trikrat zažvižga.

— V imenu božjem, kaj vendar delaš? — zavpije Voroncov. Mar hočeš opozoriti kozake na nas?

— Baš nasprotno! — odgovori Mirovič. — Dovolj dolgo sem živel med kozaki in vem, kaj je treba storiti, če hočemo odgnati kozaške konje.

Poglejte, kako dirjajo konji za nami!

— Sedaj smo rešeni! vzklikne Olga.

V tem trenutku pa se je oglašil nekdo za njimi:

— Primate jih! Primate jih — za njimi — pobegnili so!

To je bil izdajalec Pasek, ki je vpil in povedal kozakom, kaj se je zgodilo.

Radí njegovega klicanja je nastala v šotoru splošna zmešnjava. Vse je naenkrat oživelo. Poročnik Soltikov plane iz svojega šotora in z enim samim pogledom presodi položaj ter obupno vzklikne:

— Sedaj sem izgubljen! Sedaj mi ne preostane ničesar drugega, kakor da si poženez krogljo v glavo.

Stari kozaški stražmojster pa mu prihiti na pomoč.

— Gospod, ni še vse izgubljeno, — reče kozak. — Če so naši konji odšli

z begunci, jih bo moj žvižg zopet poklicel nazaj.

Stražmojster vtakne svoj prst v usta in rezek žvižg preseka nočno tišino.

Sedaj se je zgodilo nekaj čudnega.

Vsi konji, celo oni, na katerih so jezdili begunci, so se obrnili, kakor da bi se jih kdo dotaknil s čarobno palico, in dirjali so proti šotoru.

Vse se je zgodilo tako hitro, da se je sam Mirovič šele zavedel, ko je bil oddaljen od kozakov samo še kakih dvajset metrov.

Poskušal je, da bi obrnil svojega konja ter upal, da jo bodo ostali konji mahnil za njim. Konj pa ga ni hotel ubogati, kajti tudi njega se je dotaknil čarobni žvižg. Miroviču torej ni preostajalo drugega, kakor s svojimi prijatelji planiti v reko in preplaviti na nasprotno stran.

Sedaj pa je nastala nova nevarnost. Kozaki so začeli streljati, krogle so kar deževalo. Vsak hip bi lahko kozaška krogla zadela koga izmed beguncev.

— Pazite se! — je opozarjal Mirovič.

— Za njimi! — zavdije poročnik, — kdor jih ujame, dobi sto rubljev nagrade.

— Osvobodite me verig, — zakliče Pasek — in jaz jih bom dohitel ter privedel nazaj.

Najbližji kozak mu je res odvezal verige, Pasek je skočil na konja in planil v dir za begunci.

Mirovič pa je že prispel do obale in skočil s konjem v vodo. Za njim je pridrvel tudi Voroncov z Aronom Katzom, toda v tem hipu se skočil že baron Pasek v deročo reko.

— Norci — ali vidite! — zavpije Pasek in se obrne k poročniku, ki je

stal na obali in strmél za begunci, — li vidite, kako so vas prevarali. Sedaj pa pojdite sami v Sibirijo! To ste tudi zaslužili!

V tem trenutku pa je počil strel in baron Pasek je zakrilil z rokama ter omahnil v reko.

— Na pomoč! — zakliče izdajalec.

— Na pomoč! Utornil bom!

Drugega ni mogel povedati, kajti kmalu so ga pokrili valovi in ga odnesli.

Toda tudi Mirovič in njegovi tovariši so se morali obupno boriti z močnim tokom, kajti konji so prispeli komaj do polovice reke, od koder so se vrnili v šotor.

Elizabeti in Olgi je pretela največja nevarnost.

— Utopljava se! — zavpije Olga. — Mirovič, na pomoč!

Ko se je Mirovič obrnil, se je zgrozil, kajti ženi sta se komaj upirali močnemu toku.

Strašno je bilo videti, kako sta se dve mladi, lepi ženi borili z valovi za življenje.

Elizabeta je bila dobra plavalka, ni pa hotela prepustiti Olgo žalostni usodi, kajti Olga ni znala plavati. Krepko se je oprijela Elizabete, ki se ni mogla premakniti.

Ko je Mirovič videl, v kaki nevarnosti se nahajata obe ženi, se je obrnil in jima plaval na pomoč.

Prišel pa je prepozno.

Ko mu je manjkalo do njih še nekaj metrov, je z grozo videl, kako sta obe ženi izginili pod vodo.

Valovi so ju zagnili, — toda ne — tok ju je zopet prinesel na površje in ju z bliskovito naglieo nesel proti obali, kjer so stali kozaki.

ZA MLADINSKI KOTIČEK

Poslušajte otroci,

kaj pripoveduje vaš prijatelj oš nedeljske domače zabave, pri kateri so po večini nastopili, otroci Slovenske šole na Paternalu. Tako vam rečem: "lahko se kesate in naj vam bo žal, ker niste prišli. Da ste videli vesele obraze starejših. Kako so jim goreli radosti, ko jih je naš mladi rod tako razveselil. In potem, kako so veliki peli prekrasne slovenske pesmi, katerih ne slišite ne po radiu ne na ulici".

Ko so otroci končali z svojim programom, sej e seveda tudi za njih začela prosta zabava. Skakali so med velikimi. Pripovedovali so si kako so veselili in kako radi bi vsako nedeljo prišli na tako zabavo ter še vse druge lepe stvari. Najbolj jim je ugajalo, ker so jim veliki za vsako točko tako ploskali. Menili so se, kateremu so dalj časa aplavdirali. Tako veselili so bili, da so svojim staršem in ostalim velikim napravili veselje, da se jih mraz kar nič ni prejel. Pa kako bi se jih prejel, saj so jim veliki kupili klobas in čaja. Kako je to prijalo našim malčkom. Tako ponosno so se držali, kot bi napravili res nekaj velikega. Pa saj je bilo tudi res. Vse veselje, katerega ni manjkalo, so napravili oni. Stric Matic jih je od daleč opazoval in vse to videl. Spomnil se je svojih mladih let, katere so mu tekla tam daleč preko morja ob bistri Soči. Misli si je: "jaz sem skakal po planinah in lepih slovenskih livadah, pa sem bil neizmerno vesel. Ti-le moji prijatelji se pa vesele v tem velikem mestu, ki ne pozna ne planin ne gričkov. Kako bi se šele veselili če bi bili v naši lepi domovini ob Savi in Soči. To bi bilo petja in igric pa veselja; onega čistega veselja, katerega poznajo edino naše gore in naše doline." Tako težko mu je ob takih mislih postalo, da je skle nil za prihodnjé vsem otrokom, ki bodo prišli na otroško veselico, kupiti bombončkov. Razdelil jih bo med vse, s svojo staro roko, katere se mu že ob sami misli tresé. Gotovo bo tudi kako solzo potočil, ker je dobrega mehkega sreča.

Zato pa pridite vsi slovenski otroci, da spoznate tega strica in pa delo naših otrok iz Paternala. Ne bo vam žal, ampak žal vam bo če ne pridete. Pripravite in prosite za naprej vaše stariše, naj vam pripravijo veselje, katerega bodo tudi oni deležni.

Koticov urednik.

— Olga! — zavpije Mirovič. — Ljubljena Olga — samo trenutek še počakaj — pri tebi bom, takoj te bom rešil!

Toda bilo je zaman, — Olga ni slišala Mirovičevih klicev, v svojem smrtnem strahu se je še krčeviteje prijala Elizabeti in ja vlekla proti obali.

Ko so kozaki uvideli, da jim njihove žrtve ne bodo pobegnile, jih je planilo šest v vodo, da bi prišli begunce.

Ko je Mirovič to videl, se je obrnil in odplaval k Voroncovu, ki se je še vedno boril z valovi, sedeč s stariim Katzom na istem konju.

— Voroncov! — zavpije Mirovič. — Prijatelj, vse je izgubljeno! Olga in Elizabeta sta zopet v pesteh kozakov. Ne preostaja nam druga kakor vrniti se. Nazaj moramo.

— Nazaj — kam?

— V tujništvo — na prisilno delo!

Stari Voroncov je obupno povsíl svojo sivo glavico, kajti vedel je, da mu nič ne pomaga.

Mar bi bil mogel pobegniti, svojo vnukinjo pa prepustiti svoji usodi? Mirovič se obrne k poročniku, ter ga prosi, da bi jim dovolil, da bi malo molili na starčkovem grobu.

Pavel Soltikov pa jim surovo odgovori:

— Bodite zadovoljni, da nisen ukazal svojim kozakom, da bi vas postreljali. Kdor umre na poti v Sibirijo, ga zakopljejo kjerkoli. Če bi se to pripetilo onstran meje, v Sibiriji, bi ga niti ne zakopali, to delo bi prepustili volkovom.

Mirovič pogleda prezirljivo mladega častnika in mu obrne hrbet.